

INFORME 2/2024

**AJUTS
EXTRAORDINARIS
DIRECTES DE SUPORT
A LA SOLVÈNCIA
EMPRESARIAL
EN RESPOSTA
A LA PANDÈMIA
DE LA COVID-19
EXERCICI 2021**

INFORME 2/2024

**AJUTS
EXTRAORDINARIS
DIRECTES DE SUPORT
A LA SOLVÈNCIA
EMPRESARIAL
EN RESPOSTA
A LA PANDÈMIA
DE LA COVID-19
EXERCICI 2021**

Edició: març de 2024

Document electrònic etiquetat per a persones amb discapacitat visual

Pàgines en blanc inserides per facilitar la impressió a doble cara

Autor i editor:

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Via Laietana, 60
08003 Barcelona
Tel. +34 93 270 11 61
sindicatura@sindicatura.cat
www.sindicatura.cat

Publicació subjecta a dipòsit legal d'acord amb el que preveu el Reial decret 635/2015, del 10 de juliol

ÍNDEX

ABREVIACIONS.....	6
ACLARIMENT SOBRE ARRODONIMENTS	6
1. INTRODUCCIÓ	7
1.1. INFORME	7
1.2. TREBALLS DE CONTROL.....	8
2. CONCLUSIONS.....	8
2.1. CONCLUSIONS GENERALS	9
2.2. CONCLUSIONS DE LA FISCALITZACIÓ DEL COMPLIMENT DE LA LEGALITAT	11
3. RECOMANACIONS.....	13
4. RESULTATS DE LA FISCALITZACIÓ	14
4.1. FISCALITZACIÓ DEL COMPLIMENT DE LA LEGALITAT	14
4.1.1. Ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial en resposta a la pandèmia de la covid-19.....	14
4.1.2. Règim jurídic, bases reguladores, convocatòries de concessió i resolucions d'atorgament dels ajuts.....	16
4.1.3. Ajuts sol·licitats i atorgats.....	21
4.1.4. Mostra fiscalitzada	25
4.1.5. Execució dels ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial	32
4.1.6. Procediments de verificació i control realitzats pels òrgans gestors.....	35
4.2. ANÀLISI DE DADES DELS AJUTS EXTRAORDINARIS DIRECTES DE SUPORT A LA SOLVÈNCIA EMPRESARIAL	36
4.2.1. Establiments i sol·licitants de l'ajut segons el nombre de treballadors.....	36
4.2.2. Establiments i sol·licitants de l'ajut per sectors d'activitat	38
4.2.3. Manteniment de l'activitat	41
4.2.4. Terminis de resolució d'atorgament i pagament	42
5. RESPONSABILITATS	43
5.1. DE LA DIRECCIÓ DEL DEPARTAMENT D'EMPRESA I TREBALL	43
5.2. DE LA SINDICATURA.....	44
6. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS	44
6.1. AL·LEGACIONS REBUDES	44
6.2. TRACTAMENT DE LES AL·LEGACIONS.....	63
APROVACIÓ DE L'INFORME	63

ABREVIACIONS

AEAT	Agència Estatal d'Administració Tributària
AGGC	Administració General de la Generalitat de Catalunya
DET	Departament d'Empresa i Treball
IDESCAT	Institut d'Estadística de Catalunya
LGS	Llei 38/2003, del 17 de novembre, general de subvencions
M€	Milions d'euros
TAIS	Tramitador d'ajuts i subvencions

ACLARIMENT SOBRE ARRODONIMENTS

Els imports monetaris que es presenten en els quadres d'aquest informe s'han arrodonit de forma individualitzada, fet que pot produir diferències entre la suma de les xifres parcials i els totals dels quadres.

1. INTRODUCCIÓ

1.1. INFORME

La Sindicatura de Comptes, com a òrgan fiscalitzador del sector públic de Catalunya, d'acord amb la normativa vigent i en compliment del seu Programa anual d'activitats, ha emès aquest informe de fiscalització relatiu als ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial en resposta a la pandèmia de la covid-19 atorgats durant l'exercici 2021.

L'allargament de la crisi sanitària generada com a conseqüència de la covid i les mesures preses per frenar-ne l'expansió van provocar una reducció significativa dels ingressos de moltes empreses i de molts autònoms. Amb la finalitat de mitigar els problemes de solvència el Govern de l'Estat, mitjançant el Reial decret llei 5/2021, del 12 de març, de mesures extraordinàries de suport a la solvència empresarial en resposta a la pandèmia de la covid-19 (en endavant, RDL 5/2021) va crear una nova línia d'ajuts directes a autònoms i empreses per reduir l'endeutament i donar suport al manteniment de l'activitat. La dotació d'aquesta línia d'ajuts va ser distribuïda entre totes les comunitats autònomes, que es van encarregar de tramitar els ajuts corresponents.

L'objecte d'aquest informe ha estat fiscalitzar el compliment de la legalitat en la tramitació dels ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial en resposta a la pandèmia de la covid-19, concedits per l'Administració General de la Generalitat de Catalunya (AGGC) en l'exercici 2021 i analitzar si els ajuts concedits van arribar als beneficiaris que més ho necessitaven i en un termini adequat.

Per poder analitzar si els ajuts concedits van arribar als beneficiaris que més ho necessitaven i en un termini adequat la Sindicatura ha analitzat si els beneficiaris que van rebre l'ajut, segons el nombre de treballadors i el sector d'activitat, pertanyien als sectors més afectats per la crisi i si els terminis de resolució de l'atorgament i pagament dels ajuts van ser oportuns (vegeu l'apartat 4.2).

Encara que l'àmbit temporal d'aquest informe ha estat l'exercici 2021, quan s'ha considerat necessari per completar el treball, s'ha ampliat a períodes anteriors i posteriors.

Les conclusions de l'informe inclouen les observacions més significatives, els incompliments normatius detectats i les recomanacions sobre les millores en la gestió dels ajuts en alguns dels aspectes que s'han posat de manifest durant la realització del treball.

1.2. TREBALLS DE CONTROL

L'article 4 del RDL 5/2021 disposa que les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla que gestionen els ajuts objecte d'aquest informe han de dur a terme un control adequat dels fons rebuts que n'asseguri l'obtenció, el gaudi i la destinació correctes per part dels perceptors finals. Les comunitats i ciutats autònomes esmentades, juntament amb el Ministeri d'Hisenda, havien de subscriure un conveni, en el termini d'un mes des de l'entrada en vigor d'aquest Reial decret llei, que articulés la col·laboració necessària entre les 2 administracions i preveïés qüestions com l'intercanvi d'informació entre les administracions tributàries.

L'1 de maig del 2021, mitjançant l'Ordre HAC/424/2021, del 29 d'abril, es va publicar el Conveni amb el Ministeri d'Hisenda, l'Agència Estatal d'Administració Tributària (AEAT) i la Comunitat Autònoma de Catalunya, per donar compliment al que estableix l'article 4.4 del RDL 5/2021. El conveni es va signar fora del termini d'un mes que establí el RDL 5/2021.

El Departament d'Empresa i Treball (DET) havia de crear les dades dels sol·licitants dels ajuts amb les dades facilitades per l'AEAT per comprovar que es complien els requisits d'elegibilitat estipulats en les bases reguladores (vegeu l'apartat 4.1.4).

En relació amb els ajuts objecte d'aquest informe, a la data de finalització del treball de camp, novembre del 2023, la Intervenció General de la Generalitat de Catalunya no havia realitzat cap control posterior dels ajuts directes de suport a la solvència empresarial. Pel que fa a altres controls realitzats pel DET vegeu l'apartat 4.1.6 d'aquest informe.

2. CONCLUSIONS

La Sindicatura de Comptes de Catalunya, en virtut del que disposa la seva llei de creació, d'acord amb el que preveu el Programa anual d'activitats, de conformitat amb els principis fonamentals de fiscalització dels òrgans de control extern i les normes internacionals d'auditoria adaptades al sector públic, ha fiscalitzat amb una seguretat limitada la línia d'ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial en resposta a la pandèmia de la covid-19 atorgats pel Departament d'Empresa i Treball de l'AGGC amb l'abast i la metodologia descrits en l'apartat 1.1 d'aquest informe.

En els apartats següents s'inclouen unes conclusions generals i les conclusions més significatives que s'han posat de manifest a partir del treball de seguretat limitada realitzat en els aspectes de fiscalització de compliment de la legalitat.

2.1. CONCLUSIONS GENERALS

1. En l'exercici 2021 l'AGGC va rebre 993,28 M€ del Govern de l'Estat per tramitar la línia d'ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial en resposta a la pandèmia de la covid-19 establerta en el RDL 5/2021. El percentatge d'execució dels ajuts atorgats pel DET va ser del 84,69% a 31 de desembre del 2021 i del 86,47% el novembre del 2023.

De la quantificació dels expedients que no complien algun dels requisits establerts en els apartats 2, 3 i 8 de les bases reguladores i dels beneficiaris que van renunciar a l'ajut s'estima que el percentatge d'execució final es podria reduir fins aproximadament el 77,89% de l'import total assignat per l'Estat, un cop el DET iniciï els requeriments i revocacions oportuns¹ (vegeu l'apartat 4.1.5).

2. L'ús del tràmit d'inscripció prèvia, previst en l'article 1 del Decret llei 46/2020, del 24 de novembre, de mesures urgents de caràcter administratiu, tributari i de control financer, i la simplificació de diferents processos com ara la utilització de la declaració responsable per acreditar els requisits per ser beneficiari, o la utilització del compte justificatiu sense aportació de justificants de despesa previs, van permetre que els terminis de resolució d'atorgament i pagament dels ajuts fossin àgils i oportuns. El període mitjà global de les resolucions d'atorgament de les convocatòries va oscil·lar entre 10 i 20 dies a comptar des de l'endemà de la publicació de la convocatòria i el període mitjà de pagament dels ajuts atorgats de les 3 convocatòries va ser de 2, 6 i 7 dies, respectivament, a comptar des de la data de les resolucions d'atorgament (vegeu els apartats 4.1.2 i 4.2.4).
3. El nombre total de sol·licituds d'ajut presentades en les 3 convocatòries va ser de 76.765 i el nombre d'expedients atorgats de 38.854, el que representa un 50,61% del total. El nombre d'expedients no atorgats va ser 37.911, el 49,39% del total. Les 2 causes principals de no atorgament d'ajuts van ser la sol·licitud d'ajut d'import a atorgar inferior al mínim o superior al màxim establert en les bases reguladores de les 3 convocatòries, amb un 41,65% del total de sol·licituds no atorgades i l'incompliment d'algun dels requisits establerts en les bases reguladores amb un 40,18% del total no atorgat² (vegeu l'apartat 4.1.3).
4. El percentatge d'ajuts atorgats va ser del 5,76% del total d'empreses establertes a Catalunya en l'exercici 2021. El 30 de juny del 2022 el 99,44% dels beneficiaris de l'ajut

1. Aquest paràgraf ha estat modificat arran de l'al·legació 2.1.

2. Aquest paràgraf ha estat modificat arran de l'al·legació 2.2.

mantenien la seva activitat, enfront del 98,27% dels sol·licitants de l'ajut que no el van rebre (vegeu els apartats 4.2.1 i 4.2.3).

5. A Catalunya, l'1 de gener del 2022, els establiments amb un nombre de treballadors inferior a 10 representaven el 94,82% del total i els establiments del sector del comerç, hostaleria i transport, el 19,04%, el 6,98% i el 6,73% del total, respectivament.

Segons dades de l'enquesta de clima empresarial elaborada per l'Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT) i la Cambra de Comerç de Barcelona l'afectació de la crisi en els establiments de menys de 10 treballadors va ser una mica superior a la de la resta a partir del quart trimestre del 2020. L'afectació, per sectors d'activitat, va ser major en el sector de l'hostaleria seguit del transport i comerç.

De l'anàlisi de les sol·licituds presentades es desprèn que els establiments amb un nombre de treballadors entre 10 i 49 són els que més ajuts van sol·licitar i rebre en proporció al nombre d'establiments de la seva franja a Catalunya. En canvi, el percentatge de sol·licitants amb un nombre de treballadors inferior a 10 va ser menor en 6,37 punts al percentatge d'establiments de la seva franja a Catalunya (el percentatge de sol·licituds va ser del 88,45% i el d'establiments d'aquest interval del 94,82%).

Els establiments dels sectors d'activitat de l'hostaleria i del transport són els que més ajuts van sol·licitar i rebre en proporció al nombre d'establiments del seu sector d'activitat a Catalunya (el percentatge de sol·licituds presentades va ser del 19,09% i 14,35%, respectivament, i el d'establiments d'aquests 2 grups, del 6,98% i 6,73%, respectivament).

En canvi la proporció d'ajuts atorgats respecte del nombre d'establiments a Catalunya va ser molt similar en el sector d'activitat del comerç (20,19% de sol·licituds presentades i 19,04% d'establiments d'aquest sector d'activitat).

La falta de dades suficients per realitzar una anàlisi adequada de la situació dels potencials beneficiaris, el fet de no fixar indicadors d'execució i la desigual distribució de l'import dels ajuts (3.000,00 € o 200.000,00 € segons el règim impositiu aplicable) poden haver influït en el fet que els establiments amb un nombre de treballadors inferior a 10 i els del sector d'activitat del comerç presentessin un menor nombre de sol·licituds d'ajuts del que s'hauria esperat un cop analitzades les dades d'afectació de la crisi i les de distribució d'establiments a Catalunya (vegeu els apartats 4.2.1 i 4.2.2).

6. De l'anàlisi de l'evolució, en el període 2019-2022, de la xifra de negocis, del nivell d'ocupació i del resultat de l'exercici, extret dels comptes anuals dels beneficiaris d'una mostra d'expedients d'ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial atorgats,

es pot concloure que els beneficiaris de l'ajut de la mostra van assolir en l'exercici 2022 el 93,89% i el 99,38% del volum mitjà de la xifra de negocis i d'ocupació de l'exercici 2019, respectivament, i van assolir i superar, en l'exercici 2022, en un 102,22%, la mitjana del resultat de l'exercici 2019.

Individualment el 76% i el 68% de beneficiaris de la mostra van mantenir o van presentar una evolució a l'alça en la xifra de negocis i en el nivell d'ocupació, respectivament, en el període 2020-2022. Pel que fa al resultat de l'exercici, el 72% de beneficiaris de la mostra que partien d'una situació inicial d'absència de pèrdues en l'exercici 2019, van aconseguir tornar a tenir beneficis en l'exercici 2022 (vegeu l'apartat 4.1.4).

2.2. CONCLUSIONS DE LA FISCALITZACIÓ DEL COMPLIMENT DE LA LEGALITAT

1. L'1 de maig del 2021, mitjançant l'Ordre HAC/424/2021 del 29 d'abril, es va publicar el Conveni amb el Ministeri d'Hisenda, l'AEAT i la Comunitat Autònoma de Catalunya, per donar compliment al que estableix l'article 4.4 del RDL 5/2021. El conveni es va signar superant el termini d'un mes des de l'entrada en vigor del RDL 5/2021, que establia el seu article 4.4 (vegeu l'apartat 1.2).
2. La línia d'ajuts directes de suport a la solvència empresarial no estava inclosa en el Pla estratègic de subvencions del DET del període 2019-2021 aprovat el 3 de juny del 2019, ni en l'actualització del 17 de novembre del 2021, i, per tant, es va incomplir l'article 8 de la Llei 38/2003, del 17 de novembre, general de subvencions (LGS) (vegeu l'apartat 4.1.2).
3. El DET va elaborar la Memòria general, la d'avaluació d'impacte i les memòries justificatives, que han d'acompanyar els projectes de disposicions reglamentàries, tal com estableix l'article 64 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya. En la revisió del contingut de les memòries que acompanyen el projecte de bases reguladores dels ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial, s'ha observat el següent (vegeu l'apartat 4.1.2):
 - L'informe d'impacte pressupostari no va avaluar la repercussió de la disposició reglamentària en els recursos personals i materials del DET.
 - L'informe d'impacte econòmic i social no va avaluar els costos i els beneficis que implica el projecte de disposició reglamentària per als seus destinataris i per a la realitat social i econòmica. És a dir, es descriuen de forma genèrica els efectes que es pretenen aconseguir amb les actuacions, però no hi ha una concreció en termes d'impacte.

- El DET no va realitzar una anàlisi prèvia de la situació de partida i de la situació a la qual es desitjava arribar amb la concessió d'aquests ajuts. Per tant, com que no es van fixar indicadors d'execució tampoc es van establir sistemes de seguiment i valoració dels resultats finals.
4. L'elevat nombre de sol·licituds presentades i la necessitat d'agilitzar la tramitació dels ajuts de suport a la solvència empresarial va implicar que el DET no n'iniciés la tramitació mitjançant el Tramitador d'Ajuts i Subvencions (TAIS) sinó que utilitzés les dades de les sol·licituds incloses en el formulari web específic habilitat i les emmagatzemés en el programari d'ajuts i subvencions Business Warehouse (BIW).

Posteriorment el DET va dictar les resolucions d'atorgament i el pagament es va fer pel GECAT. Finalment es van carregar les dades de les sol·licituds al TAIS i a mesura que s'avançava en la gestió dels ajuts la informació s'actualitzava manualment. Aquest fet ha suposat errors en la càrrega d'informació al TAIS. Així l'import extret del TAIS no coincideix amb l'import de les resolucions d'atorgament dels ajuts, que és inferior en 9,28 M€ (vegeu l'apartat 4.1.3).

5. De la revisió de diversos fitxers facilitats pel DET sobre beneficiaris que han causat baixa d'activitat a 30 de juny del 2022 o que han repartit dividendes en els exercicis 2021 i 2022 s'observa que 529 beneficiaris amb un import d'ajut atorgat estimat de 26,87 M€ no complien aquests 2 requisits establerts en els apartats 8.a i 8.b de les bases reguladores.

El DET no ha iniciat el tràmit de requeriment i, si escau, posterior revocació de l'ajut que estableixen els articles 99 i 100 del text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 3/2002, del 24 de desembre i l'apartat 16 de les bases reguladores, tot i que el DET encara no ha exhaurit el termini per fer-ho (vegeu l'apartat 4.1.4).

6. A la data de finalització del treball de camp el DET havia notificat el requeriment de presentació del compte justificatiu de les 3 convocatòries però no havia iniciat el procediment de revocació de l'ajut dels beneficiaris de la tercera convocatòria que no havien presentat el compte justificatiu requerit per un import estimat de 12,05 M€ (vegeu l'apartat 4.1.4).
7. En la revisió d'una mostra de 39 expedients d'ajuts atorgats per 3,22 M€ s'ha observat que en 9 expedients una part o tota la despesa justificada, per un import conjunt subvencionat de 524.780,98 €, estava meritada fora del termini establert en l'apartat 2.2 de les bases reguladores; en 1 expedient el beneficiari va rebre un ajut per import erroni superior en 7.269,14 € al que li corresponia i en 2 expedients, per import subvencionat de 208.982,68 €, s'havia iniciat el procediment de revocació però aquest havia caducat.

D'acord amb l'apartat 16 de les bases reguladores els incompliments descrits anteriorment són motiu de revocació de l'ajut. La Sindicatura no té constància que el DET hagi iniciat el tràmit de revocació i reintegrament d'aquests ajuts (vegeu l'apartat 4.1.4).

8. L'article 4.1.a del RDL 5/2021 disposa que amb anterioritat al 31 de desembre del 2021 s'havia de reintegrar al Tresor Públic la diferència entre l'import assignat a cada comunitat autònoma i l'import màxim derivat de les sol·licituds rebudes.

El DET no va reintegrar al Tresor Públic cap import a 31 de desembre del 2021. La Sindicatura no ha pogut valorar l'import a reintegrar, ja que en el formulari de sol·licitud dels ajuts no constava l'import de l'ajut sol·licitat (vegeu l'apartat 4.1.5).

9. En 4 de les 6 resolucions parcials d'atorgament de la primera convocatòria d'ajuts, el període de resolució va superar els 3 mesos a comptar des de l'endemà de la publicació de la convocatòria, estipulat en l'apartat 11.3 de les bases reguladores (vegeu l'apartat 4.2.4).

3. RECOMANACIONS

A continuació s'inclouen les recomanacions sobre alguns aspectes que s'han posat de manifest durant el treball de fiscalització realitzat en relació amb els ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial en resposta a la pandèmia de la covid-19 corresponents a l'exercici 2021.

1. El DET hauria de millorar les memòries d'avaluació d'impacte i justificatives del projecte de bases reguladores dels ajuts incloent-hi l'anàlisi de la situació, els objectius, la població objectiu, l'impacte esperat i la quantificació econòmica, com també el sistema de seguiment i avaluació. És molt important que s'utilitzi informació quantitativa al màxim nivell de detall per poder dissenyar millor les convocatòries, arribar a la població objectiu i millorar la situació que es pretén abordar.

Si la convocatòria hagués estat més estudiada i dissenyada inicialment probablement s'haurien hagut de fer menys canvis en les condicions establertes en la primera convocatòria. Els canvis de condicions en les convocatòries afavoreix l'existència de possibles beneficiaris que no hagin presentat la sol·licitud per desconeixement o confusió sobre la vigència dels requisits i condicions.

2. Els responsables del TAIS haurien d'implementar les mesures necessàries perquè fos possible gestionar directament des del tramitador futures subvencions amb un volum

rellevant de sol·licituds, fet que ajudaria a simplificar la gestió i el control de les subvencions, i disminuiria el tractament de processos manuals i el risc d'errades.

3. Seria convenient que el DET avalués les mesures adoptades en la línia d'ajuts directes de suport a la solvència empresarial per fer front a la covid-19 per detectar possibles errors en el disseny de les convocatòries o en la seva implementació i control i elaborar directrius sobre subvencions i ajuts per a situacions excepcionals i d'emergència a partir de l'experiència obtinguda.
4. El DET hauria d'agilitar els procediments d'execució del pla de verificació ja que és un element de control rellevant en aquests ajuts en què s'utilitza la declaració responsable i la presentació d'un compte justificatiu sense aportació de justificants de despesa. L'agilitació del procediment pot evitar exhaurir els terminis de prescripció per a la revocació i, si escau, el reintegrament dels fons rebuts pels beneficiaris de l'ajut.
5. Per a futures convocatòries el DET hauria d'establir com a requisit que les persones jurídiques beneficiàries haguessin presentat els comptes anuals en el Registre Mercantil i incloure en el model del formulari de sol·licitud de l'ajut l'import de l'ajut que el beneficiari ha de sol·licitar.

4. RESULTATS DE LA FISCALITZACIÓ

4.1. FISCALITZACIÓ DEL COMPLIMENT DE LA LEGALITAT

4.1.1. Ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial en resposta a la pandèmia de la covid-19

L'11 de març del 2020 l'Organització Mundial de la Salut va elevar a pandèmia internacional la situació d'emergència de salut pública ocasionada per la covid. El Govern de l'Estat mitjançant el Reial decret 463/2020, del 14 de març, va declarar l'estat d'alarma per gestionar la crisi sanitària, que es va prorrogar fins al 21 de juny del 2020. Posteriorment, per mitjà del Reial decret 926/2020, del 25 d'octubre, es va declarar un nou estat d'alarma per contenir la propagació d'infeccions causades per la covid, que es va prorrogar fins al 9 de maig del 2021.

La pandèmia de la covid va provocar una reducció significativa dels ingressos de moltes empreses i autònoms. Amb la finalitat de protegir el teixit productiu i evitar un impacte estructural sobre l'economia l'Estat va aprovar, l'exercici 2020, diferents mesures per donar suport a autònoms i empreses com ara moratòries bancàries, fiscals i de Seguretat Social, línies d'aval públics i ajuts directes, entre altres.

L'allargament de la crisi sanitària en el primer trimestre del 2021 i els efectes en l'economia de les mesures preses per frenar l'expansió de la covid van fer augmentar el risc de sobreendeutament i van il·lustrar la recuperació i la creació d'ocupació.

Per respondre de manera anticipada a possibles problemes de solvència d'aquelles empreses viables que van patir una caiguda significativa d'ingressos causada per la reducció de l'activitat en determinats sectors i àmbits geogràfics, el Govern de l'Estat va aprovar el RDL 5/2021³, que va incloure tot de mesures, entre les quals hi havia la creació d'una línia d'ajuts directes a autònoms i empreses per donar suport a la solvència i reduir l'endeutament del sector privat no financer.

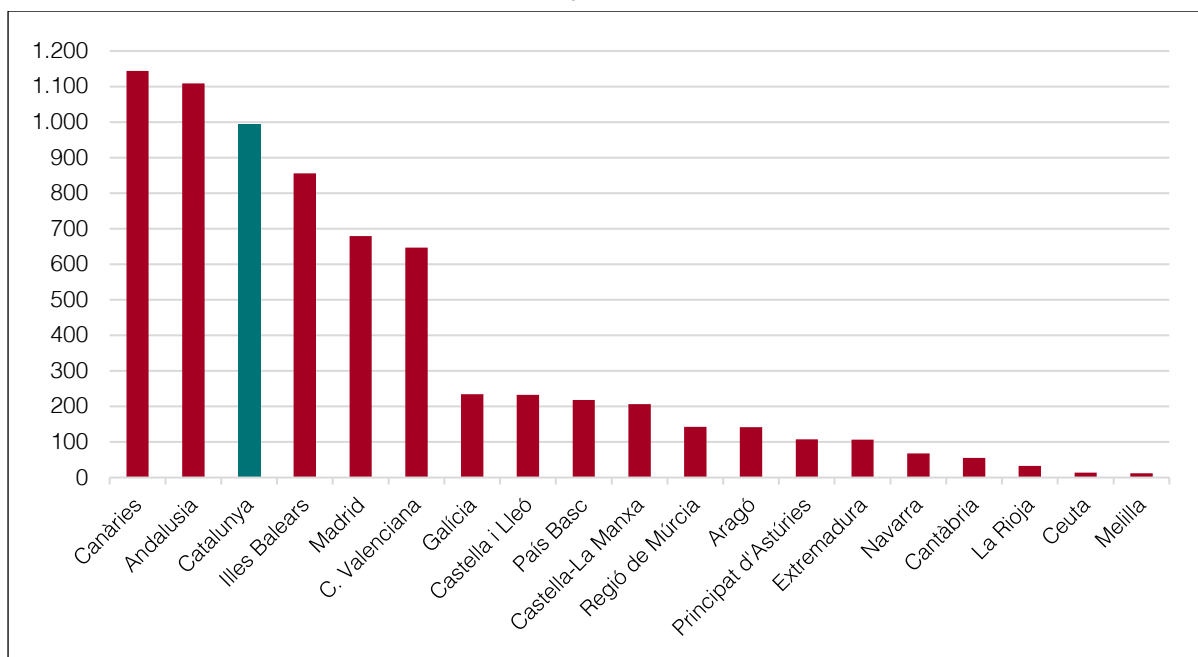
La línia d'ajuts directes a autònoms i empreses va comptar amb una dotació total de 7.000,00 M€ i es va articular en dos compartiments: el primer, amb una dotació de 5.000,00 M€ per a totes les comunitats autònomes i per a les ciutats de Ceuta i Melilla, a excepció de Balears i Canàries, que en el segon compartiment se'ls va assignar una dotació de 2.000,00 M€.

El repartiment entre les comunitats autònomes de les quanties del primer compartiment es va fixar de manera proporcional a l'assignació del REACT EU, basant-se en indicadors de renda, de desocupació i de desocupació juvenil. Les quanties del segon compartiment es van repartir entre Balears i Canàries de manera proporcional al pes de cada comunitat autònoma en la disminució dels afiliats a la Seguretat Social en termes nets el 2020.

L'Ordre HAC/283/2021, del 25 de març, va concretar els aspectes necessaris per a la distribució definitiva entre les comunitats autònomes i ciutats de Ceuta i Melilla dels recursos de la línia covid d'ajuts directes a autònoms i empreses del RDL 5/2021. A Catalunya se li van assignar 993,28 M€, el 19,87% del total, que l'AGGC va rebre el maig del 2021.

La distribució final dels recursos de la línia d'ajuts directes a autònoms i empreses establerta en l'Ordre HAC/283/2021, per comunitat o per ciutat autònoma, es presenta en el gràfic següent:

3. Aquest real decret llei ha estat modificat diverses vegades per incloure mesures complementàries de suport a empreses i autònoms afectats per la crisi.

Gràfic 1. Distribució dels recursos de la línia d'ajuts directes a autònoms i empreses

Imports en milions d'euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Ordre HAC/283/2021.

Les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla han de dur a terme les convocatòries corresponents per a la concessió dels ajuts directes als destinataris ubicats en els seus territoris. Així mateix, s'han d'encarregar de tramitar, gestionar i resoldre les sol·licituds i l'abonament dels ajuts, i els controls previs i posteriors al pagament, i totes les actuacions que siguin necessàries per garantir la utilització adequada d'aquests recursos.

4.1.2. Règim jurídic, bases reguladores, convocatòries de concessió i resolucions d'atorgament dels ajuts

El règim jurídic general de les subvencions atorgades per les administracions públiques està regulat, principalment, en la LGS, sens perjudici de les disposicions legals que cada comunitat autònoma hagi establert per assumir competències en aquest àmbit. A Catalunya, s'ha de tenir en compte la regulació establerta en el text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya en matèria de subvencions; l'Ordre ECO/172/2015, del 3 de juny, modificada per l'Ordre VEH/79/2020, del 9 de juny, sobre les formes de justificació de subvencions i les instruccions de la Intervenció General de la Generalitat de Catalunya en relació amb el procediment de publicació de les convocatòries per donar compliment als requisits de la LGS aprovades el 20 de març del 2017 (en endavant, Ordre ECO/172 /2015).

L'article 8 de la LGS, que té caràcter bàsic, disposa que els òrgans de les administracions públiques o qualsevol ens que proposi l'establiment de subvencions, han de concretar prèviament en un pla estratègic de subvencions, els objectius i efectes que es pretenen

amb la seva aplicació i el termini necessari per a la seva consecució, els costos previsibles i les fonts de finançament, amb subjecció al compliment dels objectius d'estabilitat pressupostària.

El Pla estratègic de subvencions del DET per al període 2019–2021 va ser aprovat el 3 de juny de 2019 i actualitzat el 17 de novembre del 2021. La Sindicatura ha verificat que el Pla estratègic inicial i l'actualitzat no inclouen la línia d'ajuts directes de suport a la solvència empresarial, fet que incomplia l'article 8 de la LGS.

Inscripció prèvia

Atès que la concessió de la línia d'ajuts directes havia d'estar conclouida el 31 de desembre del 2021,⁴ per donar la màxima celeritat al procediment, es va fer ús del tràmit d'inscripció prèvia regulat en l'article 1 del Decret llei 46/2020, del 24 de novembre, de mesures urgents de caràcter administratiu, tributari i de control financer, que estableix la possibilitat que el tràmit d'inscripció prèvia sigui anterior a l'aprovació i publicació de les bases reguladores i la convocatòria de concessió d'ajuts en situacions de caràcter excepcional. La inscripció prèvia produeix els efectes de sol·licitud de l'ajut i és condició necessària per poder rebre'l.

També es va considerar procedent simplificar processos, i, d'acord amb l'article 11 del Decret llei 5/2021 del 2 de febrer, pel qual s'aproven mesures urgents per a la implementació i gestió dels fons procedents del Mecanisme de recuperació i resiliència i del fons REACT-EU per a l'Administració de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic, es va fer ús de la declaració responsable per acreditar els requisits per ser beneficiari de l'ajut i es va utilitzar el compte justificatiu sense aportació de justificants de despesa previst en l'article 5 de l'Ordre ECO/172/2015.

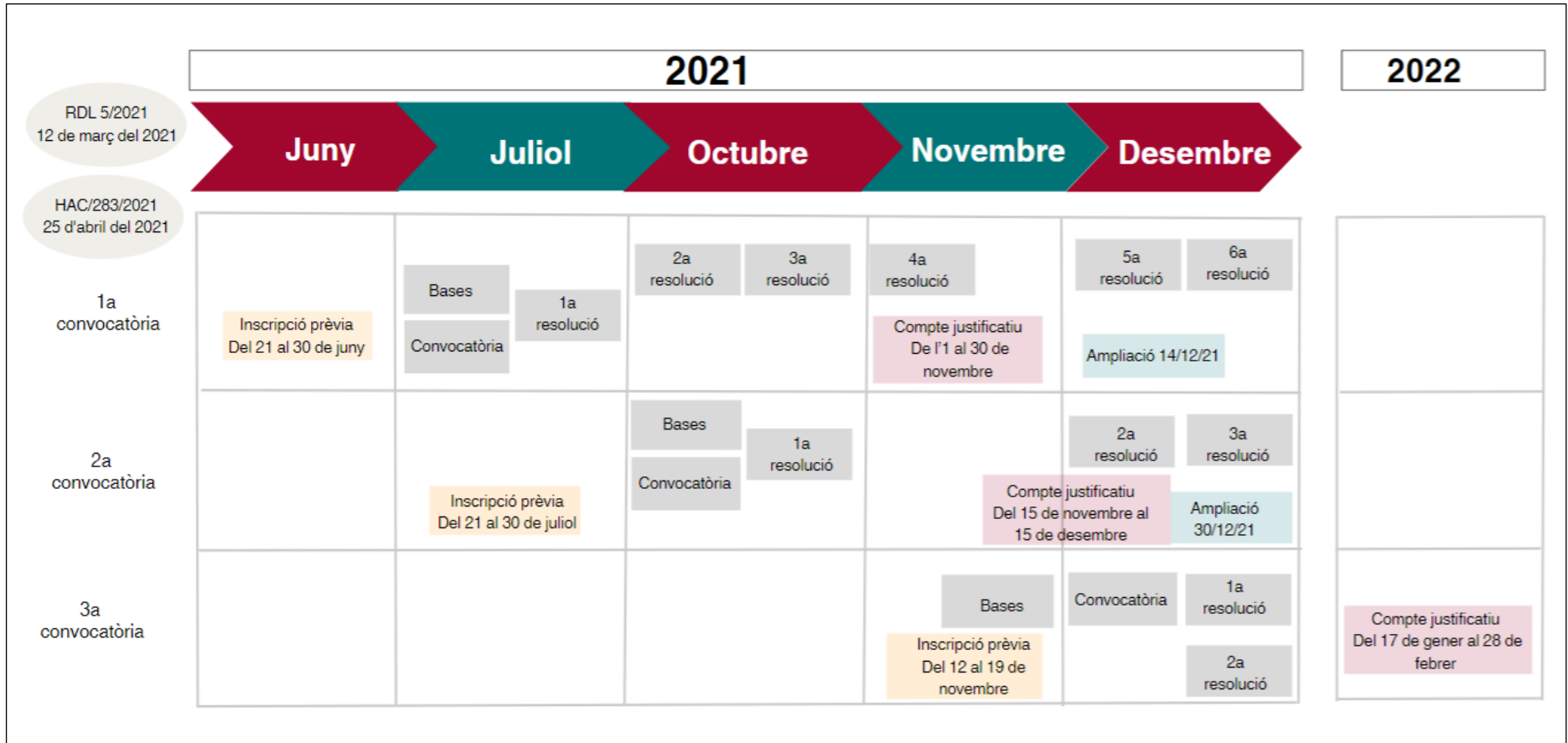
L'AGGC, responsable de tramitar, gestionar i resoldre les sol·licituds i l'abonament dels ajuts, mitjançant el DET, un cop fet el tràmit d'inscripció prèvia, va tramitar i aprovar les bases reguladores, va obrir la convocatòria de concessió i va emetre les resolucions d'atorgament corresponents.

El DET va analitzar el resultat de la inscripció prèvia, i per exhaurir els recursos rebuts, va tramitar 2 noves convocatòries ampliant, entre altres aspectes, els sectors destinataris dels ajuts per poder beneficiar el màxim nombre d'autònoms i d'empreses possibles.

El detall cronològic de la tramitació de les 3 convocatòries d'ajuts i les principals característiques es mostren en el gràfic següent:

4. L'apartat 6 de l'article 3 del RDL 5/2021 disposa que no es pot concedir cap ajut directe més enllà del 31 de desembre del 2021.

Gràfic 2. Cronologia de la tramitació dels ajuts

Font: Elaboració pròpia.

Primera convocatòria

Les bases reguladores aprovades el 23 de juliol del 2021 segons l'Ordre EMT/159/2021, determinaven que per ser beneficiari, s'havia de ser autònom o empresa amb seu social a Catalunya, estar donat d'alta en uns determinats sectors d'activitat d'acord amb la Classificació nacional d'activitats econòmiques annexada a l'Ordre d'inscripció prèvia; haver experimentat en l'exercici 2020 un descens mínim del 30% respecte al volum d'operacions anual de l'exercici 2019 i no haver declarat un resultat net negatiu l'exercici 2019.

L'import de l'ajut s'havia de destinar al pagament de proveïdors i creditors, financers o no financers, i al pagament de costos fixos pendents de pagament, meritats entre l'1 de març del 2020 i el 31 de maig del 2021 que provinguessin de contractes anteriors al 13 de març del 2021. El beneficiari havia d'adjuntar un compte justificatiu en el termini previst en les bases.

Sense perjudici de les obligacions i compromisos dels beneficiaris previstos en la normativa en matèria de subvencions, aquest línia d'ajuts tenia una sèrie de compromisos addicionals:

- Mantenir l'activitat corresponent als ajuts fins al 30 de juny del 2022
- No repartir dividendes durant els exercicis 2021 i 2022 (només aplicable a persones jurídiques)
- No aprovar increments en les retribucions de l'alta direcció durant un període de 2 anys des de la concessió de l'ajut

L'import de l'ajut per persona destinatària varia entre 100,00 € i 3.000,00 € per als empresaris o professionals autònoms que apliquen el règim d'estimació objectiva en l'IRPF i entre 4.000,00 € i 200.000,00 € per a la resta.

L'ajut s'abona en una bestreta del 100% de l'import concedit sense exigència de garanties. Aquests ajuts són compatibles amb qualsevol altre ajut atorgat per a la mateixa finalitat sense que superi un import total acumulat per empresa d'1,80 M€ en ajuts directes i 10,00 M€ en ajuts per costos fixos.

Segona convocatòria

Les bases reguladores aprovades el 21 d'octubre del 2021 per l'Ordre EMT/198/2021, van ampliar els sectors d'activitats que havien estat afectats per la pandèmia i podien ser beneficiaris dels ajuts i van establir noves dates límit per a la presentació del compte justificatiu. Es mantenen les mateixes obligacions i compromisos per part dels beneficiaris que en la convocatòria anterior.

Tercera convocatòria

El 15 de setembre del 2021 es va publicar el Reial decret llei 17/2021, del 14 de setembre, de mesures urgents per mitigar l'impacte de l'escalada de preus de gas natural en els mercats minoristes de gas i electricitat i mitjançant la seva disposició final tercera va modificar l'apartat 3 de l'article 1 del RDL 5/2021. La modificació va permetre ampliar l'àmbit temporal cobert pels ajuts en 4 mesos i va aclarir que, d'acord amb el que preveu el Marc nacional temporal autoritzat per la Comissió Europea, es consideren subvencionables els costos fixos incorreguts i les pèrdues comptables que no hagin estat cobertes per aquests ajuts o per altres.

Amb la finalitat de realitzar convocatòries addicionals d'aquests ajuts amb les modificacions normatives aprovades, sempre que existeixin fons sobrants de les convocatòries anteriors, es van aprovar unes noves bases reguladores el 30 de novembre del 2021 mitjançant l'Ordre EMT/223/2021, que va ampliar l'àmbit temporal cobert pels ajuts des del 31 de maig fins al 30 de setembre del 2021 i va considerar incloure dins els costos fixos subvencionables despeses d'arrendaments, subministrament d'energia, assegurances, telefonia i internet, pagats o no; sous i salaris pagats i pèrdues comptables no cobertes per aquests ajuts o per altres. Modifica alhora les dates de la presentació del compte justificatiu i de pagament dels deutes.

Es mantenen les mateixes obligacions i compromisos per als beneficiaris que en la convocatòria anterior.

Memòries justificatives de les bases reguladores de les convocatòries

L'article 64 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques a Catalunya, estableix que els projectes de disposicions reglamentàries han d'anar acompanyats sempre d'una memòria general, d'una memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades, i dels informes preceptius i els que sol·liciti l'òrgan instructor.

El DET va elaborar una memòria d'avaluació de l'impacte, una memòria econòmica, una general i una última justificativa per cadascuna de les 3 convocatòries. De la revisió del contingut de les memòries que acompanyen el projecte de les bases reguladores aprovades es fan les observacions següents:

- L'informe d'impacte pressupostari no va avaluar la repercussió de la disposició reglamentària en els recursos personals i materials del DET.

- L'informe d'impacte econòmic i social no va avaluar els costos i els beneficis que implica el projecte de disposició reglamentària per als seus destinataris i per a la realitat social i econòmica. És a dir, es descriuen de forma genèrica els efectes que es pretenen aconseguir amb les actuacions, però no hi ha una concreció en termes d'impacte.
- El DET no va analitzar prèviament la situació de partida i la situació a la qual es desitjava arribar amb la concessió d'aquests ajuts. Com que no es van fixar indicadors d'execució tampoc es van establir sistemes de seguiment i valoració de resultats finals.

4.1.3. Ajuts sol·licitats i atorgats

Segons la informació facilitada pel DET, el nombre total de sol·licituds d'ajut presentades en les 3 convocatòries va ser de 76.765, el nombre d'expedients atorgats, de 38.854, el que representa un 50,61%, i l'import total atorgat de 841,30 M€ (vegeu el quadre 3).

En el quadre següent es presenta el nombre de sol·licitants i d'expedients d'ajuts presentats:

Quadre 1. Sol·licitants i expedients d'ajuts presentats

Situació de l'expedient	Sol·licitants		Expedients	
	Nombre	Percentatge	Nombre	Percentatge
Atorgat	36.941	64,06	38.854	50,61
No atorgat	20.728	35,94	37.911	49,39
Total	57.669	100,00	76.765	100,00

Font: Elaboració pròpia.

El nombre de sol·licitants, 57.669, difereix del nombre d'expedients, 76.765, ja que un sol·licitant pot tenir més d'un expedient sol·licitat en el còmput total de convocatòries.

S'observa que el percentatge de sol·licituds atorgades respecte al total és superior si la comparació es fa en funció del nombre de sol·licitants, 64,06%, en lloc del nombre d'expedients, 50,61%, la qual cosa indica que una part de sol·licituds no atorgades corresponien a sol·licitants que havien presentat més d'una sol·licitud.

El detall de les sol·licituds no atorgades segons el motiu d'exclusió es presenta a continuació:

Quadre 2. Detall de les sol·licituds no atorgades

Motiu d'exclusió	Nombre	Percentatge
El càlcul de l'ajut sol·licitat no arriba al mínim establert	9.056	23,89
El resultat de l'exercici 2019 presenta pèrdues	6.737	17,77
Haver percebut l'import màxim de l'ajut en altres convocatòries	6.733	17,76
Disminució del volum d'operacions inferior al 30%	5.782	15,25
Anul·lació	3.661	9,66
Incompliment d'obligacions tributàries	2.712	7,15
Desistiment	1.985	5,24
Altres	1.245	3,28
Total	37.911	100,00

Font: Elaboració pròpia.

Les 2 causes principals de denegació d'ajuts van ser la sol·licitud d'ajut d'import a atorgar inferior al mínim o superior al màxim establert en les bases reguladores de les 3 convocatòries, amb un 41,65% del total de sol·licituds no atorgades i l'incompliment d'algun dels requisits establerts en les bases reguladores amb un 40,18% del total no atorgat.⁵

Les 3.661 sol·licituds anul·lades són sol·licituds no acceptades en la primera convocatòria per tenir una Classificació nacional d'activitats econòmiques no prevista en les bases reguladores corresponents. Posteriorment, les bases reguladores de la segona convocatòria van ampliar els sectors d'activitat susceptibles de rebre l'ajut i el DET va incorporar d'ofici les sol·licituds que complien el requisit d'estar incloses en els nous sectors d'activitat.

Les sol·licituds desistides, 1.985, inclouen 1.953 sol·licituds en què el sol·licitant de l'ajut no ha respost dins de termini al requeriment d'esmenes.

El detall de les resolucions d'atorgament de les 3 convocatòries amb el nombre d'expedients i l'import atorgat es presenta en el quadre i gràfic següents:

5. Aquest paràgraf ha estat modificat arran de l'al·legació 2.2.

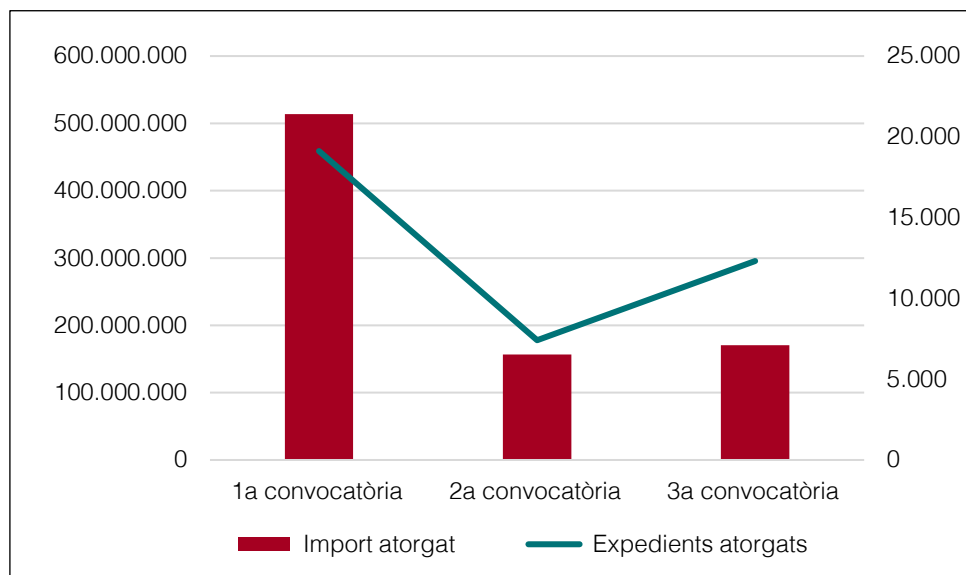
Quadre 3. Detall de les resolucions d'atorgament de les 3 convocatòries

Convocatòria			Resolució d'atorgament		
Descripció	BDNS*	RAISC*	Data	Import	Nombre d'expedients
Primera convocatòria EMT/2373/2021 del 23.07.21	576808	IU-21-117	29.07.2021	431.436.657	16.490
			26.10.2021	7.973.164	485
			29.10.2021	16.147.200	778
			15.11.2021	55.329.826	1.285
			09.12.2021	572.736	53
			28.12.2021	2.446.028	30
Segona convocatòria EMT 3172/2021 del 22.10.21	591478	IU-21-121	29.10.2021	150.755.180	7.258
			09.12.2021	4.594.384	144
			28.12.2021	1.519.490	10
Tercera convocatòria EMT 3698/2021 del 12.12.21	599943	IU-21-140	21.12.2021	170.430.453	12.316
			28.12.2021	96.774	5
Total atorgat a 31.12.2021				841.301.892	38.854

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

* BDNS: Base de dades nacional de subvencions. RAISC: Registre d'ajuts i subvencions de Catalunya.

Gràfic 3. Detall de les convocatòries

Font: Elaboració pròpia.

L'import atorgat en la primera convocatòria va representar el 61,08% del total atorgat, mentre en la segona i tercera convocatòria es van atorgar ajuts que representaven el 18,65% i el 20,27%, respectivament, del total atorgat. Pel que fa al nombre d'expedients, en la primera, segona i tercera convocatòria es van atorgar el 49,21%, el 19,08% i el 31,71%, respectivament, del nombre total d'expedients.

La Sindicatura no ha pogut comprovar si l'import atorgat segons les resolucions d'atorgament coincideix amb el que s'inclou en la Base de dades nacional de subvencions, ja que d'acord amb l'article 7.8 del Reial decret 130/2019, del 8 de març, que regula la aquesta base de dades els ajuts atorgats a persones físiques només es mostren en la base de dades esmentades fins l'any següent al de l'atorgament.

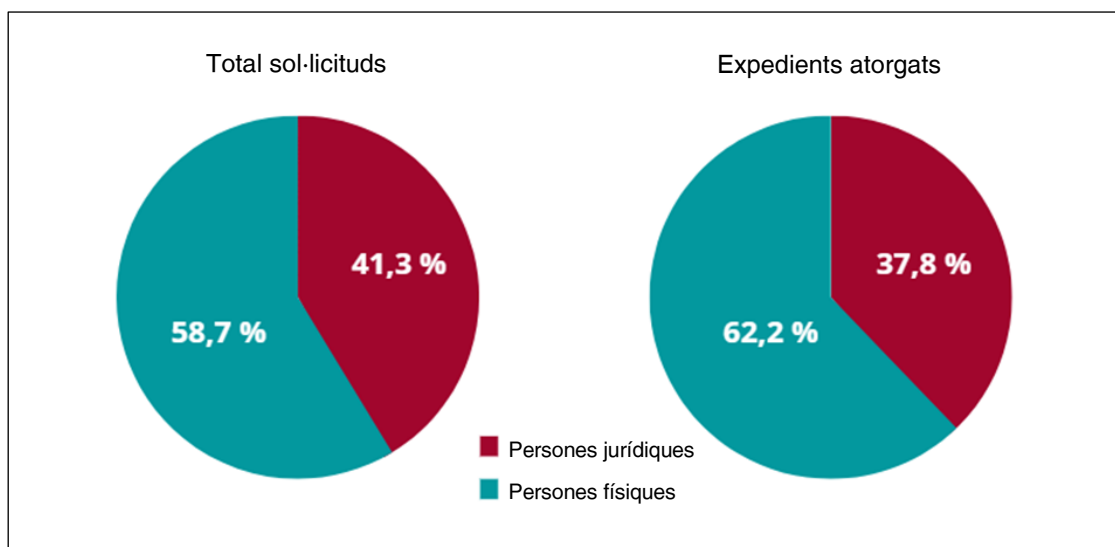
L'Acord del Govern del 28 de febrer del 2017 va aprovar el Model integral de gestió de subvencions de l'AGGC, que inclou entre altres, el TAIS com a plataforma de tramitació electrònica que realitza la gestió integral del cicle de vida de les subvencions.

L'elevat nombre de sol·licituds presentades i la necessitat d'agilitzar la tramitació d'aquests ajuts va implicar que el DET no n'iniciés la tramitació mitjançant el TAIS sinó que utilitzés les dades de les sol·licituds, incloses en el formulari web específic habilitat pel DET, i les emmagatzemés en el programari Business Warehouse (BIW) d'ajuts i subvencions, fet que va permetre extreure les dades per comprovar el compliment dels requisits per part de l'AEAT.

Posteriorment, el DET va dictar les resolucions d'atorgament i el pagament es va fer pel GECAT. Finalment es van carregar les dades de les sol·licituds al TAIS i a mesura que s'avançava en la gestió dels ajuts s'actualitzava de forma manual la informació al TAIS. Aquest fet ha suposat errors en la càrrega d'informació al TAIS. Així, l'import extret del TAIS no coincideix amb l'import de les resolucions d'atorgament dels ajuts, el qual és inferior en 9,28 M€.

A continuació es mostra gràficament el nombre de sol·licituds d'ajuts presentades i el d'expedients atorgats segons la personalitat jurídica del destinatari final de l'ajut.

Gràfic 4. Total de sol·licituds i expedients atorgats per tipus de destinatari

Font: Elaboració pròpia.

Nota: Les persones físiques inclouen els treballadors o professionals autònoms i les persones jurídiques, les empreses.

Els destinataris finals dels ajuts han estat majoritàriament persones físiques, amb un 62,20% del nombre total d'expedients atorgats.

En el quadre següent s'agrupen els ajuts concedits pel DET en intervals per import i beneficiari.

Quadre 4. Ajuts concedits agrupats per intervals

Interval	Beneficiaris		Ajuts concedits	
	Nombre	Percentatge	Import	Percentatge
Entre 100 € i 3.000 €	18.453	49,95	53.824.449	6,40
Entre 4.000 € i 50.000 €	13.903	37,64	215.550.433	25,62
Entre 50.001 € i 100.000 €	2.072	5,61	147.159.595	17,49
Entre 100.001 € i 199.999 €	1.341	3,63	190.367.416	22,63
200.000 €	1.172	3,17	234.400.000	27,86
Total	36.941	100,00	841.301.893	100,00

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

L'import mitjà atorgat per expedient va ser de 21.652,90 €. L'import mitjà atorgat per beneficiari persona física va ser de 4.755,66 € i per persona jurídica, de 49.462,88 €.

Un 49,95% dels beneficiaris, 18.453, van rebre ajuts per valor inferior als 3.000,00 €, concretament 53,82 M€, que representa un 6,40% de l'import total atorgat. D'altra banda un 3,17% dels beneficiaris, 1.172, van rebre el 27,86% de l'import total dels ajuts atorgats per 234,40 M€.

4.1.4. Mostra fiscalitzada

L'univers objecte de fiscalització és de 38.854 expedients amb un import total atorgat de 841,30 M€ segons les resolucions d'atorgament (vegeu el quadre 3). El detall dels expedients atorgats, agrupats en intervals és el següent:

Quadre 5. Ajuts atorgats agrupats per intervals

Interval	Nombre d'expedients	Import atorgat
Entre 100 € i 3.000 €	19.011	54.129.658
Entre 3.001 € i 4.000 €	1.960	7.809.117
Entre 4.001 € i 50.000 €	13.374	228.574.226
Entre 50.001 € i 100.000 €	2.143	153.426.837
Entre 100.001 € i 150.000 €	812	99.257.470
Entre 150.001 € i 200.000 €	1.554	298.104.584
Total	38.854	841.301.892

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

Per revisar el compliment d'obligacions per part dels beneficiaris dels ajuts concedits, la Sindicatura ha realitzat una sèrie de proves, algunes sobre el total d'expedients i altres sobre una mostra. També s'ha realitzat una anàlisi evolutiva sobre diverses dades extretes del registre mercantil d'una mostra de beneficiaris.

Proves globals

Les proves globals realitzades sobre la totalitat d'expedients d'ajuts són les següents:

- S'ha verificat que les quanties dels ajuts per destinatari no superen els imports mínims i màxims estipulats en les bases reguladores: un mínim de 100,00 € i un màxim de 3.000,00 € en el cas dels empresaris o professionals que apliquen el règim d'estimació objectiva en l'impost sobre la renda de les persones físiques; i un mínim de 4.000,00 € i un màxim de 200.000,00 € per la resta de beneficiaris.
- La Sindicatura ha tingut accés a 3 fitxers de l'AEAT, 1 amb els beneficiaris que havien causat baixa de la seva activitat econòmica a 30 de juny del 2022 i els altres 2 amb els beneficiaris que havien repartit dividendes durant els exercicis 2021 i 2022, per poder revisar el compliment de 2 de les condicions establertes per a la concessió d'aquests ajuts. L'incompliment d'alguna d'aquestes condicions és causa de revocació.
- El DET ha facilitat els fitxers dels beneficiaris de les 3 convocatòries que no havien presentat el compte justificatiu en el termini establert en les bases reguladores. La Sindicatura ha quantificat l'import de l'ajut subjecte a requeriment i posterior revocació.

De la revisió de les proves globals sobre la totalitat d'expedients atorgats, es fan les observacions següents:

- El fitxer de beneficiaris que han causat baixa en la seva activitat a 30 de juny del 2022, facilitat per l'AEAT, inclou 208 beneficiaris amb 209 expedients atorgats per 1,82 M€ que no compleixen uns dels compromisos establerts en l'apartat 8.a de les bases reguladores.
- De la revisió dels 2 fitxers de beneficiaris que han repartit dividendes en els exercicis 2021 i/o 2022 facilitats per l'AEAT, s'observa que un total de 321 beneficiaris amb 342 expedients atorgats per 25,05 M€ van repartir dividendes durant els exercicis 2021 i/o 2022 i per tant no van complir un dels compromisos establerts en l'apartat 8.b de les bases reguladores.
- El DET ha notificat el requeriment de presentació del compte justificatiu als beneficiaris de les 3 convocatòries que no ho havien presentat en el termini establert en les bases reguladores. A la data de finalització del treball de camp el DET no havia iniciat el procediment de revocació de l'ajut dels beneficiaris de la tercera convocatòria que no havien

presentat el compte justificatiu requerit. La Sindicatura estima un import a revocar de 12,05 M€.⁶

D'acord amb l'apartat 16 de les bases reguladores, els incompliments descrits anteriorment són motiu de revocació de l'ajut. La Sindicatura no té constància que el DET hagi iniciat el tràmit de revocació i reintegrament dels ajuts atorgats corresponents als expedients inclosos en les observacions anteriors, tot i que encara no ha exhaurit el termini per fer-ho. La quantitat subjecta a revocació i, si escau, posterior reintegrament per part del beneficiari s'estima en 38,92 M€.

Pel que fa a les 2 primeres convocatòries el DET havia notificat el requeriment de presentació del compte justificatiu als beneficiaris que no l'havien presentat en el termini establert en les bases reguladores i havia iniciat el procediment de revocació de l'ajut dels beneficiaris que no havien presentat el compte justificatiu requerit. L'import pendent de reintegrament al DET de les 2 primeres convocatòries s'estima en 37,99 M€⁷.

Proves individuals d'una mostra d'expedients d'ajuts

La Sindicatura ha revisat una mostra de 24 expedients seleccionats per mostreig estadístic⁸ i una mostra addicional de 15 expedients seleccionats a criteri de l'auditor entre els intervals més significatius per un total de 3,22 M€.

De la revisió de la mostra d'expedients seleccionats per la Sindicatura es fan les observacions següents:

- El DET va iniciar el procediment de requeriment i posteriorment de revocació per no presentar el compte justificatiu en 7 expedients de la mostra. En 2 d'aquests expedients per 208.982,68 € el procediment havia caducat i el DET hauria d'iniciar un nou procediment de revocació.
- En 9 dels expedients revisats s'ha observat que una part o tota la despesa justificada, per un import conjunt subvencionat de 524.780,98 €, estava meritada fora del termini establert en l'apartat 2.2 de les bases reguladores.
- La Sindicatura ha observat que el càlcul de l'ajut realitzat pel DET en un dels expedients

6. S'han extret del càlcul aquells expedients que ja estaven inclosos en els fitxers de baixa per activitat o repartiment de dividendes.

7. S'han extret del càlcul aquells expedients que ja estaven inclosos en els fitxers de baixa per activitat o repartiment de dividendes.

8. Mostra seleccionada mitjançant el programari específic amb un nivell de confiança del 90%, un error tolerable d'un $\pm 3\%$ i un error esperat d'un $\pm 2\%$. Les actuacions de revisió de la mostra van finalitzar el 26 de juliol del 2023.

revisats no era correcte i el beneficiari va rebre un ajut superior en 7.269,14 € al que li corresponia.

D'acord amb l'apartat 16 de les bases reguladores, els incompliments descrits anteriorment són motiu de revocació de l'ajut. La Sindicatura no té constància que el DET hagi iniciat el tràmit de revocació i reintegrament dels ajuts atorgats corresponents als expedients inclosos en les observacions anteriors, tot i que encara no ha exhaurit el termini per fer-ho. La quantitat subjecta a revocació i posterior reintegrament per part del beneficiari s'estima en 741.032,80 €.

Anàlisi de l'evolució de diverses dades d'una mostra d'expedients

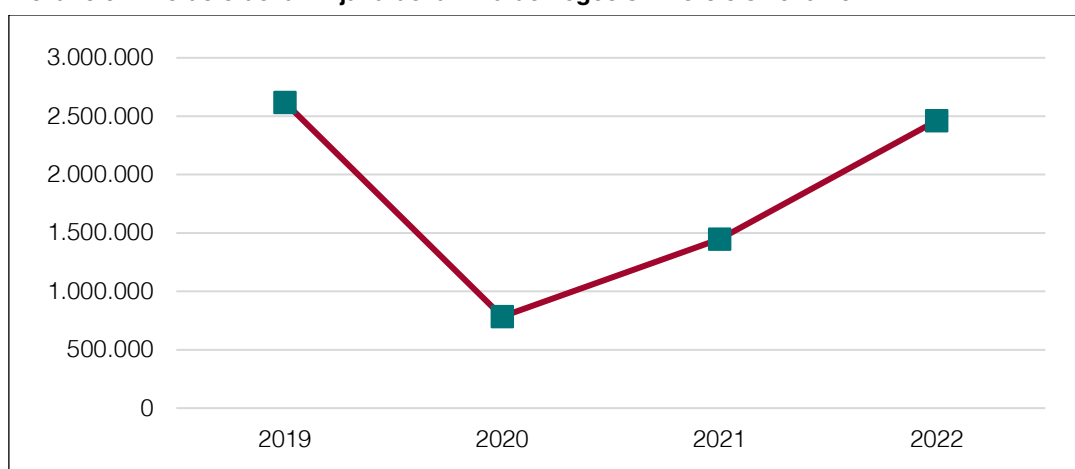
Addicionalment, sobre els 39 expedients de la mostra, s'ha ampliat l'anàlisi per aquells beneficiaris que eren persones jurídiques amb la consulta dels comptes anuals depositats en el Registre Mercantil corresponents als exercicis del 2019 al 2022. De les 30 persones jurídiques analitzades únicament s'han pogut consultar els comptes anuals de 25 beneficiaris, ja que 3 no tenien l'obligació de presentar els comptes anuals perquè eren societats civils privades i els 2 restants no havien complert amb l'obligació de presentar el comptes anuals en el Registre Mercantil.

L'anàlisi realitzada ha inclòs la revisió de l'evolució de la xifra de negocis, del nivell d'ocupació i del resultat de l'exercici en el període 2019-2022.

Evolució de la xifra de negocis

L'evolució de la mitjana de la xifra de negocis dels beneficiaris de la mostra es presenta en el gràfic següent:

Gràfic 5. Evolució de la mitjana de la xifra de negocis. Exercicis 2019-2022

Imports en euros.

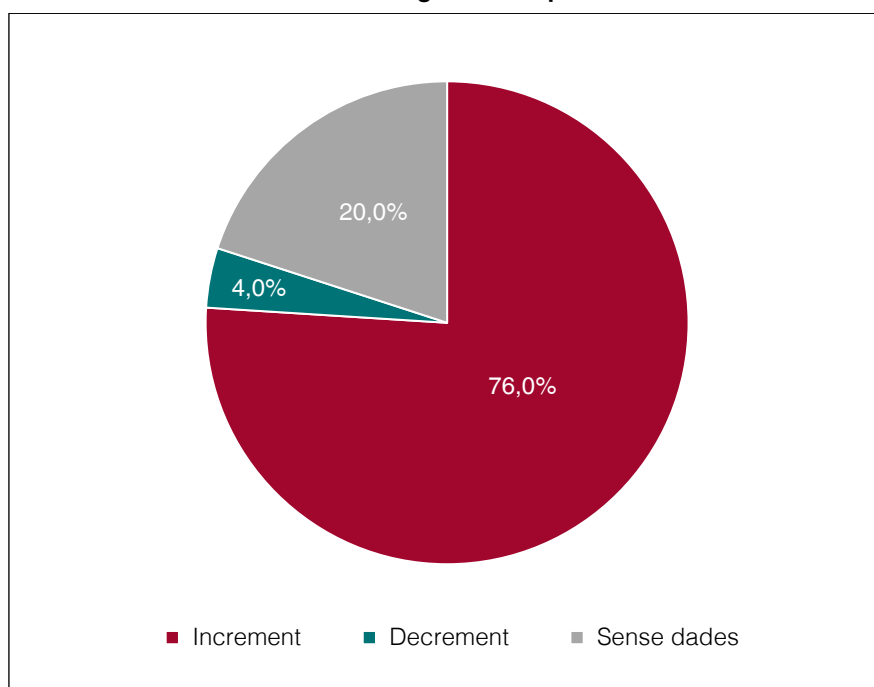
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades dels comptes anuals.

Nota: La mitjana s'ha calculat sobre els beneficiaris que han presentat els comptes anuals en tot el període analitzat.

De l'anàlisi individual dels 25 beneficiaris s'ha observat que, a causa de la crisi, tots presenten una davallada de la xifra de negocis en l'exercici 2020 respecte al 2019.

Els resultats de l'evolució de la xifra de negocis dels beneficiaris de la mostra en el període 2020-2022 són els següents:

Gràfic 6. Evolució de la xifra de negocis en el període 2020-2022

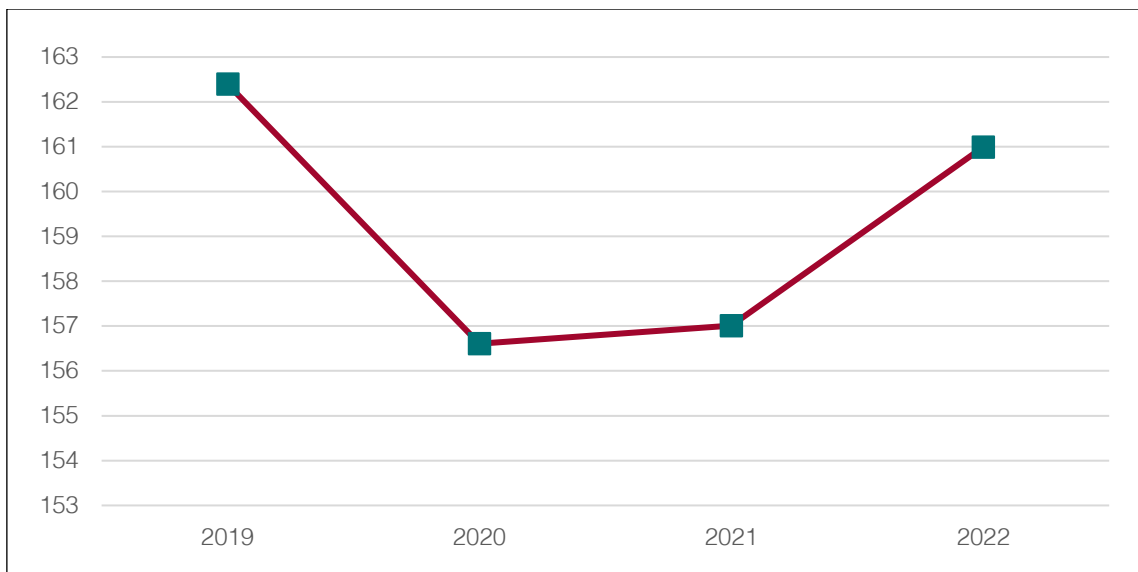
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades dels comptes anuals dels beneficiaris de la mostra.

Dels 25 beneficiaris, 19, un 76%, presenten un increment de la xifra de negocis en el període 2020-2022, 1 d'ells, 4%, una disminució i dels 5 restants, 20%, no s'han pogut obtenir dades suficients del període analitzat per poder-ne treure conclusions.

De l'anàlisi global realitzada es pot concloure que els beneficiaris de l'ajut de la mostra van assolir en l'exercici 2022 el 93,89% del volum mitjà de la xifra de negocis de l'exercici 2019, previ a la crisi sanitària. Individualment, el 76% del total presentaven una evolució a l'alça en la xifra de negocis i només el 4% va disminuir la xifra de negocis en el període 2020-2022.

Evolució del nombre mitjà de treballadors

L'evolució del nombre mitjà de treballadors dels beneficiaris de la mostra es presenta en el gràfic següent:

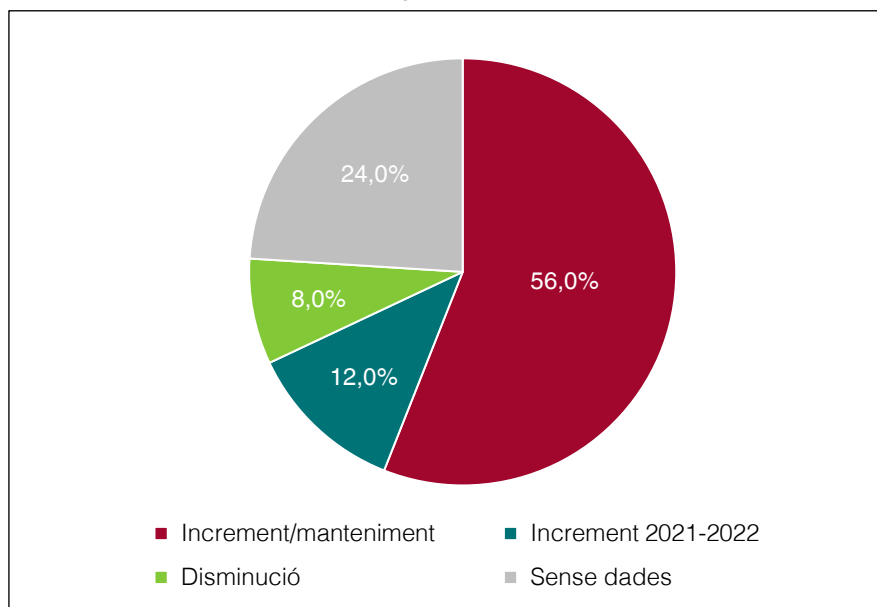
Gràfic 7. Evolució del nombre mitjà de treballadors. Exercicis 2019-2022

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades dels comptes anuals.

Nota: La mitjana s'ha calculat sobre els beneficiaris que han presentat els comptes anuals en tot el període analitzat.

De l'anàlisi individual dels 25 beneficiaris s'ha observat que tots van reduir el nombre mitjà de treballadors de l'exercici 2020 respecte al 2019 llevat 3, que el van mantenir o incrementar lleument.

L'evolució del nombre mitjà de treballadors dels beneficiaris de la mostra en el període 2020-2022 es presenta en el gràfic següent:

Gràfic 8. Evolució del nombre mitjà de treballadors en el període 2020-2022

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades dels comptes anuals dels beneficiaris de la mostra.

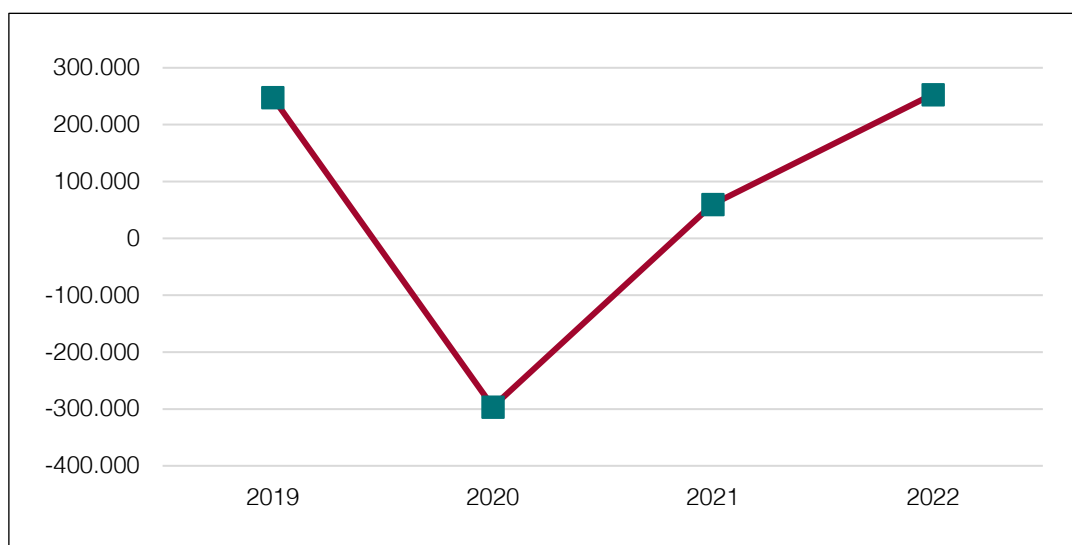
Dels 25 beneficiaris analitzats, 14, que representen un 56% del total, van mantenir o incrementar el nombre mitjà de treballadors a 31 de desembre del 2022 respecte de l'exercici 2020 i 3 beneficiaris, un 12%, van incrementar en l'exercici 2022 respecte del 2021. D'altra banda, 2 beneficiaris, un 8%, van disminuir el nombre mitjà de treballadors i dels 6 restants, 24%, no s'han pogut obtenir dades suficients i congruents del període analitzat per poder-ne treure conclusions.

De l'anàlisi global realitzada es pot concloure que en l'exercici 2022 els beneficiaris de l'ajut de la mostra van assolir el 99,38% del nivell mitjà d'ocupació de l'exercici 2019. Individualment el 68% del total van mantenir o millorar els nivells d'ocupació i només el 8% el va disminuir en el període 2020-2022.

Evolució del resultat de l'exercici

L'evolució de la mitjana del resultat de l'exercici dels beneficiaris de la mostra es presenta en el gràfic següent:

Gràfic 9. Evolució de la mitjana del resultat de l'exercici. Exercicis 2019-2022

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades dels comptes anuals.

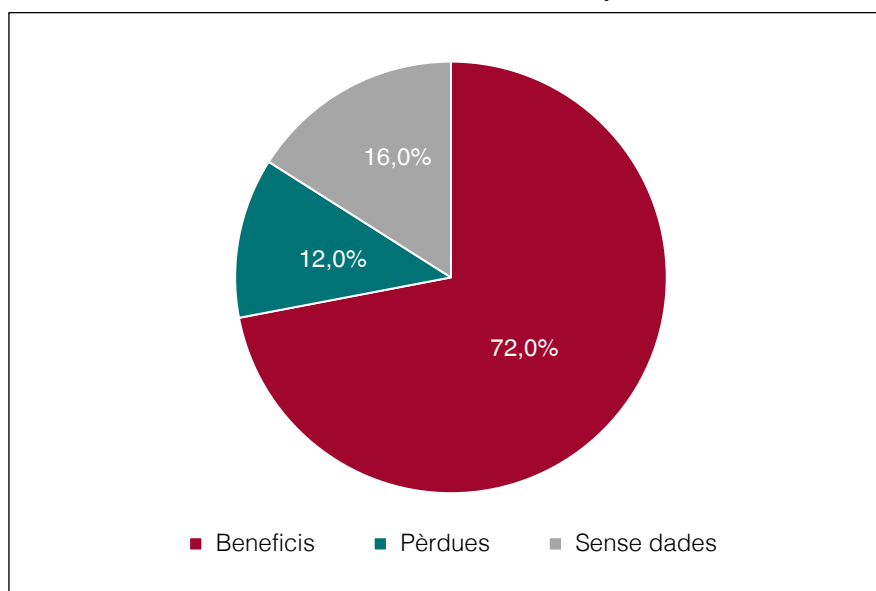
Nota: La mitjana s'ha calculat sobre els beneficiaris que han presentat els comptes anuals en tot el període analitzat.

Les bases reguladores de la convocatòria estableixen que un dels requisits per poder rebre l'ajut era no haver declarat un resultat de l'exercici negatiu l'any 2019. Per tant, d'acord amb les dades facilitades per l'AEAT, l'exercici 2019 tots els beneficiaris de la mostra tenien un resultat de l'exercici positiu.

De l'anàlisi individual dels 25 beneficiaris s'ha observat que l'exercici 2020 un 77,27% presentaven un resultat de l'exercici negatiu.

L'evolució del resultat de l'exercici del període 2020-2022 es presenta en el gràfic següent:

Gràfic 10. Evolució del resultat de l'exercici en el període 2020-2022

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades dels comptes anuals dels beneficiaris de la mostra.

Dels 25 beneficiaris 18, un 72%, presentaven un resultat de l'exercici positiu en els exercicis 2021 i 2022, 3 beneficiaris, un 12%, presentaven pèrdues i dels 4 restants, 16%, no s'han pogut obtenir dades suficients del període analitzat per poder-ne treure conclusions.

De l'anàlisi global realitzada es pot concloure que en l'exercici 2022 els beneficiaris de l'ajut de la mostra van assolir el 102,22% de la mitjana del resultat de l'exercici 2019. Individualment el 72% dels beneficiaris, que partien d'una situació inicial d'absència de pèrdues en l'exercici 2019, van aconseguir tornar a tenir beneficis en l'exercici 2022 i només un 12% presentaven pèrdues en aquest darrer exercici.

4.1.5. Execució dels ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial

El maig del 2021 l'AGGC va rebre els 993,28 M€ prèviament assignats pel Govern de l'Estat per a la tramitació de la línia covid d'ajuts directes a autònoms i empreses establerta en el RDL 5/2021. Aquests imports van ser comptabilitzats en l'exercici 2021 en el capítol 4 del pressupost d'ingressos de l'AGGC.

L'article 4.1.a del RDL 5/2021 disposa que abans del 31 de desembre del 2021 s'ha de reintegrar al Tresor Públic la diferència entre l'import assignat a cada comunitat autònoma i l'import màxim derivat de les sol·licituds rebudes.

El DET no va reintegrar al Tresor Públic cap import a 31 de desembre del 2021. La Sindicatura no ha pogut valorar l'import a reintegrar, ja que en el formulari de sol·licitud dels ajuts no constava l'import de l'ajut sol·licitat.

L'article 4.1.b del RDL 5/2021 indica que abans del 31 de desembre del 2021 es pot reintegrar la diferència entre l'import màxim derivat de les sol·licituds i l'import adjudicat, sens perjudici que es puguin retenir els fons necessaris per fer front als pagaments que eventualment es puguin derivar dels recursos interposats contra resolucions denegatòries emeses abans del 31 de desembre del 2021 i que estiguin pendents de resolució.

El DET va decidir no retornar els 151,98 M€ corresponents a la diferència entre l'import assignat a Catalunya, 993,28 M€, i l'import de les resolucions d'atorgament efectuades a 31 de desembre del 2021, 841,30 M€, i retenir-la per fer front als pagaments que eventualment es poguessin derivar dels recursos interposats contra resolucions denegatòries.

L'apartat c del mateix article 4.1 indica que, en tot cas, la resta del saldo no executat s'ha de reintegrar abans del 30 de juny del 2022.

L'import de les resolucions d'atorgament dels ajuts directes a 31 de desembre del 2021 va ser de 841,30 M€. Les obligacions reconegudes comptabilitzades a 31 de desembre del 2021 van ser de 841,14 M€. La diferència de 160.236,67 € correspon a tres expedients que per errors formals es van comptabilitzar en l'exercici 2022.

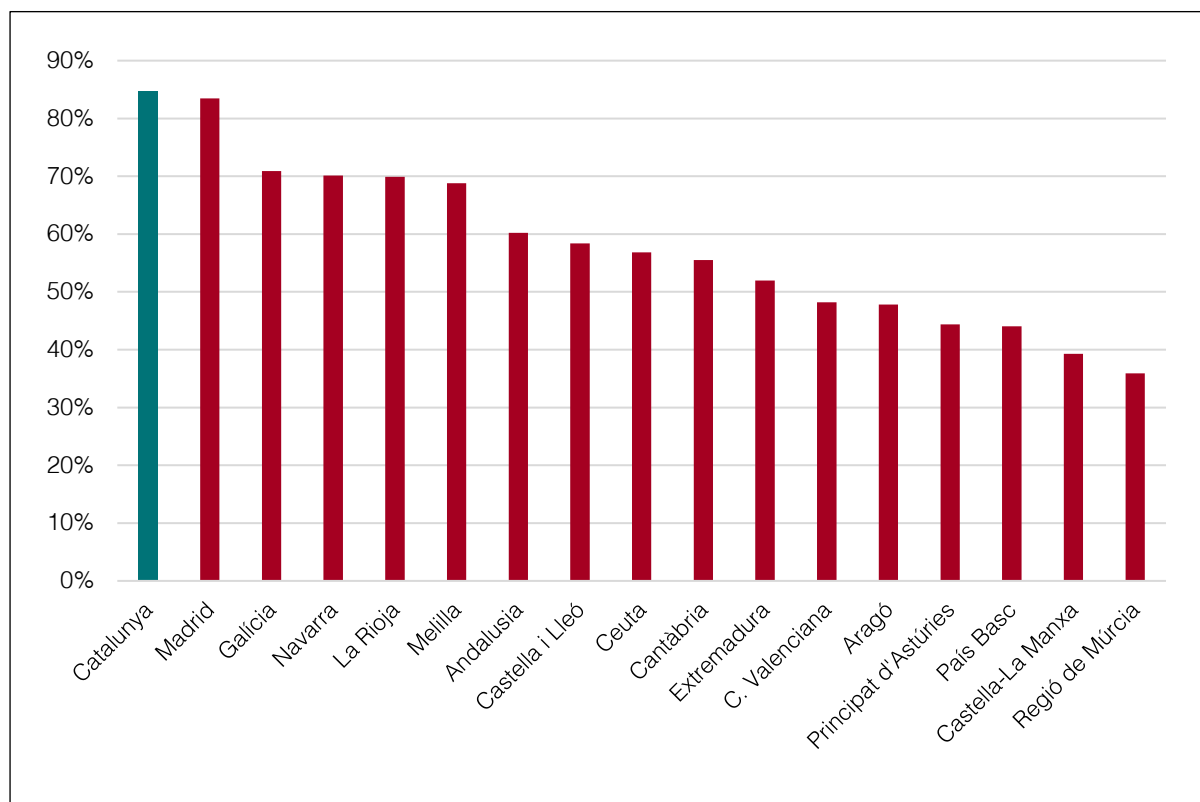
El DET va comptabilitzar en l'exercici 2022 obligacions reconegudes per 14,52 M€ per noves resolucions d'atorgament d'ajuts derivades de recursos d'alçada efectuades fins al 28 de juny del 2022.

En compliment de l'article 4.1.c del RDL 5/2021, el secretari general del DET va certificar que el 28 de juny del 2022 l'import a retornar al Ministeri d'Hisenda era de 137,46 M€. El 8 de juliol del 2022 va emetre un nou certificat per esmenar un error detectat, segons el qual l'import definitiu a retornar era de 137,47 M€.

El grau d'execució de l'AGGC d'aquesta línia d'ajuts va ser del 84,69% a 31 de desembre del 2021 i del 86,16% a 30 de juny del 2022.

A continuació es presenta el grau d'execució dels ajuts de les diferents comunitats autònomes, segons dades del Govern de l'Estat a 31 de març del 2022:

Gràfic 11. Grau d'execució dels ajuts per comunitats autònomes

Font: Elaboració pròpia a partir de la resposta del Govern en el Congrés dels Diputats del 9 de juny del 2022 en referència a les dades a 31 de març del 2022.

Per últim, l'article 4.2 del RDL 5/2021 estableix que en el primer trimestre del 2023, les comunitats autònomes han de trametre al Ministeri d'Hisenda els reintegraments d'ajuts derivats de l'incompliment de les condicions establertes per a la seva concessió. A la data de finalització del treball de camp, novembre del 2023, el DET no havia fet cap reintegrament per aquest concepte.

Situació dels ajuts directes de suport a la solvència empresarial el novembre del 2023

A la data de finalització del treball de camp, novembre del 2023, la situació dels ajuts directes de suport a la solvència empresarial atorgats i les obligacions reconegudes en el pressupost de despeses del DET en els exercicis 2021, 2022 i 2023 per aquests ajuts era la següent:

Quadre 6. Detall dels ajuts directes de suport a la solvència empresarial. Exercicis 2021-2023

Concepte	Exercici			Total
	2021	2022	2023	
Assignacions de l'Estat	993.282.410	-	-	993.282.410
Resolucions d'atorgament del DET	841.301.893	17.325.276	270.522	858.897.691
Obligacions reconegudes del DET	841.141.656	17.485.513	270.522	858.897.691
Art. 47: Transf. corrents a empreses privades	726.202.106	16.209.579	259.853	742.671.538
Art. 48: Transf. a famílies institucions sense finalitat de lucre i altres ens corporatius	114.939.550	1.275.934	10.669	116.226.153
Reinteguments a l'Estat	-	137.466.745	-	137.466.745

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

El grau d'execució de l'AGGC de la línia d'ajuts a novembre del 2023 era del 86,47%.

Les obligacions reconegudes en l'exercici 2022 i 2023 inclouen principalment 10,71 M€ que corresponen a resolucions d'atorgament per recursos d'alçada estimats i 6,81 M€ per modificacions d'ofici de resolucions d'atorgament. La despesa de l'exercici 2022 inclou 2,81 M€ d'obligacions reconegudes amb posterioritat a la data de reintegrament de fons a l'Estat.

Segons les dades facilitades pel DET a la data de finalització del treball de camp, novembre del 2023, s'havien presentat 2.624 recursos d'alçada i 85 recursos en via contenciosa administrativa d'aquesta línia d'ajuts, que representava un 3,53% sobre el total de sol·licituds presentades i el 89,11% dels recursos estaven resolts.

El DET també havia rebut 398 renúncies totals o parcials de l'ajut per 12,94 M€ que, un cop descomptats els imports dels expedients ja inclosos anteriorment en la revisió de les proves globals d'expedients subjectes a revocació, són 7,63 M€ a retornar al DET més els interessos corresponents.

4.1.6. Procediments de verificació i control realitzats pels òrgans gestors

Les bases reguladores de les convocatòries d'ajuts directes de suport a la solvència empresarial preveuen la presentació del compte justificatiu sense aportació de justificants, d'acord amb l'article 5 de l'Ordre ECO 172/2015. L'òrgan concedent ha de comprovar, mitjançant tècniques de mostreig, els justificants de despesa i pagament que permeten obtenir una evidència raonable sobre l'adequada aplicació de la subvenció.

L'apartat 14.3 de les bases reguladores disposa que els òrgans gestors han de comprovar la documentació acreditativa de les despeses realitzades, després del reconeixement de l'obligació del pagament de l'ajut, d'acord amb un pla de verificació que aprovi l'òrgan titular del DET.

El DET disposa d'un pla de verificació elaborat a partir de l'anàlisi de riscos i tècniques de mostreig, i la mostra escollida a revisar per part de l'òrgan gestor va ser de 1.245 expedients amb un import atorgat de 124,60 M€, que representen un 3,65% i un 15,63% del total, respectivament. El pla de verificació va ser aprovat per l'òrgan gestor el 22 de novembre del 2023.

4.2. ANÀLISI DE DADES DELS AJUTS EXTRAORDINARIS DIRECTES DE SUPORT A LA SOLVÈNCIA EMPRESARIAL

A partir de diversos fitxers de dades dels sol·licitants dels ajuts, facilitats pel DET, i de dades publicades per l'IDESCAT sobre el nombre d'establiments a Catalunya, la Sindicatura ha analitzat si els ajuts concedits pel DET han arribat als establiments que havien estat més afectats per la crisi i en un termini adequat.

Les dades analitzades són les relatives als sol·licitants de l'ajut i als establiments situats a Catalunya classificades segons el nombre de treballadors i el sector d'activitat a què pertanyen. També s'ha analitzat el manteniment de l'activitat dels sol·licitants i els terminis de resolució d'atorgament i pagament dels ajuts.

4.2.1. Establiments i sol·licitants de l'ajut segons el nombre de treballadors

Les dades d'afectació⁹ de la crisi sanitària en els exercicis 2020 i 2021 en funció del nombre de treballadors dels establiments situats a Catalunya es presenten a continuació:

Quadre 7. Afectació de la crisi sanitària per nombre de treballadors dels establiments

Trimestre	Nombre de treballadors 2020			Nombre de treballadors 2021		
	<10	10 a 49	>49	<10	10 a 49	>49
1r trimestre	84,3	89,3	86,1	57,6	55,4	53,6
2n trimestre	81,5	86,7	83,1	47,1	44,5	38,5
3r trimestre	67,5	71,1	73,5	33,9	33,0	30,5
4t trimestre	65,5	64,0	62,2	35,8	34,1	33,5
Mitjana	74,7	77,8	76,2	43,6	41,8	39,0

Unitats en percentatge d'establiments afectats.

Font: Enquesta de clima empresarial elaborada per l'IDESCAT i la Cambra de Comerç de Barcelona.

9. Les dades d'afectació mostren l'impacte que la crisi sanitària ha tingut en l'activitat empresarial mitjançant un qüestionari d'una mostra d'establiments situats a Catalunya que recull una sèrie de dades sobre evolució de la marxa del negoci, nombre de persones ocupades, nivell de preus, capacitat productiva, inversions o altres factors que incideixen en la marxa del negoci.

S'observa que, en general, tots els establiments amb activitat a Catalunya, independentment del nombre de treballadors, van presentar percentatges d'afectació similars d'entre un 74,7% i un 77,8% de mitjana en l'exercici 2020 i d'entre un 39,0% i un 43,6% en l'exercici 2021. També s'observa com el percentatge d'afectació va millorar en l'exercici 2021, passant d'un percentatge d'afectació màxim del 89,3% en el primer trimestre de l'exercici 2020 en establiments d'entre 10 a 49 treballadors fins al 30,5% en establiments amb més de 49 treballadors en el 3r trimestre de l'exercici 2021. Els establiments amb un nombre de treballadors inferior a 10 presenten un percentatge d'afectació major a la resta a partir del quart trimestre de l'exercici 2020.

Els exercicis 2020 i 2021, la dimensió del teixit empresarial de Catalunya, segons el nombre de treballadors era la següent:

Quadre 8. Empreses amb establiments a Catalunya per nombre de treballadors

Nombre de treballadors	2020*		2021*	
	Nombre d'empreses	Percentatge	Nombre d'empreses	Percentatge
Menys de 10	598.266	94,89	608.426	94,82
Entre 10 i 49	24.189	3,84	25.124	3,92
Més de 49	8.019	1,27	8.133	1,27
Total	630.474	100,00	641.683	100,00

Font: Anuari estadístic de Catalunya de l'IDESCAT.

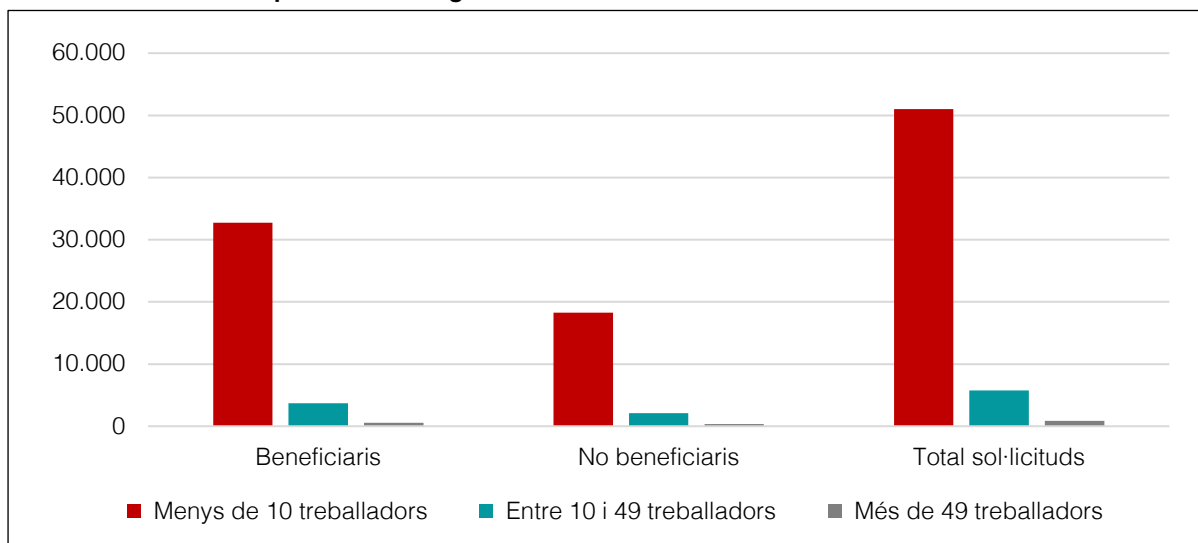
* Dades a 1 de gener del 2021 i a 1 de gener del 2022.

En el quadre i el gràfic següent es presenten les dades sobre el nombre d'ajuts atorgats i no atorgats en funció del nombre de treballadors dels sol·licitants de l'ajut:

Quadre 9. Ajuts atorgats i no atorgats segons el nombre de treballadors dels sol·licitants

Nombre de treballadors	Nombre de sol·licitants		Percentatge sobre el total de sol·licitants		Percentatge sobre el total d'establiments	
	Atorgat	No atorgat	Atorgat	No atorgat	Atorgat	No atorgat
Menys de 10	32.733	18.275	88,61	88,17	5,38	3,00
Entre 10 i 49	3.674	2.100	9,95	10,13	14,62	8,36
Més de 49	534	353	1,45	1,70	6,57	4,34
Total	36.941	20.728	100,00	100,00	5,76	3,23

Font: Elaboració pròpia.

Gràfic 12. Sol·licituds presentades segons el nombre de treballadors

Font: Elaboració pròpia.

El 88,61% i el 9,95% dels ajuts atorgats els van rebre establiments de menys de 10 treballadors i entre 10 i 49 treballadors, respectivament. Cal tenir en compte que els establiments de menys de 10 treballadors i entre 10 i 49 treballadors representaven el 94,82% i 3,92%, respectivament, del total d'establiments a Catalunya a 1 de gener del 2022. El percentatge de sol·licituds presentades respecte al nombre d'establiments va ser del 8,38% per la franja de menys de 10 treballadors, del 22,98% per la franja d'entre 10 i 49 treballadors i del 10,91% per la franja de més de 49 treballadors.

El percentatge d'ajuts no atorgats segons el nombre de treballadors del sol·licitant va ser molt similar al percentatge d'atorgats.

De l'anàlisi realitzada es pot concloure que a Catalunya el percentatge d'ajuts atorgats va ser del 5,76% del total d'empreses amb establiments situats a Catalunya. Els establiments amb un nombre de treballadors entre 10 i 49 són els que més ajuts van sol·licitar i rebre en proporció al nombre d'establiments de la seva franja a Catalunya (el percentatge de sol·licituds presentades va ser del 10,01% i el d'establiments d'aquest interval del 3,92%). En canvi la proporció de sol·licitants amb un nombre de treballadors inferior a 10 va ser menor en 6,37 punts al percentatge d'establiments de la seva franja a Catalunya (el percentatge de sol·licituds va ser del 88,45% i el d'establiments d'aquest interval, del 94,82%).

4.2.2. Establiments i sol·licitants de l'ajut per sectors d'activitat

Les dades d'afectació de la crisi sanitària segons el sector d'activitat dels establiments situats a Catalunya per als exercicis 2020 i 2021 es presenten en el quadre i el gràfic següents:

Quadre 10. Afectació de la crisi sanitària per sector d'activitat

Trimestre	Sector d'activitat 2020					Sector d'activitat 2021				
	Indústria	Construcció	Comerç	Hostaleria	Resta de serveis*	Indústria	Construcció	Comerç	Hostaleria	Resta de serveis*
1r trimestre	87,7	86,9	84,4	97,1	85,3	50,3	37,2	58,9	93,4	55,3
2n trimestre	82,5	91,1	81,9	97,1	82,2	37,0	25,1	45,9	90,9	42,2
3r trimestre	69,0	71,3	69,1	91,8	70,0	26,4	18,4	32,1	61,2	34,1
4t trimestre	58,8	50,4	68,2	95,4	92,3	27,0	24,3	31,3	78,4	35,8
Mitjana	74,5	74,9	75,9	95,4	82,5	35,2	26,3	42,1	81,0	41,9

Unitats en percentatge d'establiments afectats.

Font: Enquesta de clima empresarial elaborada per l'IDESCAT i la Cambra de Comerç de Barcelona

* Inclou el sector del transport.

La majoria d'establiments es van veure afectats per la crisi sanitària especialment l'any 2020 amb uns percentatges d'afectació mitjana d'entre el 74,5% de la construcció i el 95,4% de l'hostaleria. L'any 2021 les dades van millorar en tots els sectors d'activitat, especialment en la indústria i la construcció. El sector de l'hostaleria va ser el que va presentar una major afectació en la seva activitat amb un 95,4% i un 81,0% d'afectació mitjana en els exercicis 2020 i 2021, respectivament.

Els exercicis 2020 i 2021, la dimensió del teixit empresarial de Catalunya, segons el sector d'activitat era la següent:

Quadre 11. Empreses amb establiments a Catalunya per sectors d'activitat

Sector d'activitat	2020*		2021*	
	Nombre d'empreses	Percentatge	Nombre d'empreses	Percentatge
Indústria	35.702	5,66	35.688	5,56
Construcció	75.565	11,99	76.493	11,92
Comerç	121.742	19,31	122.208	19,04
Hostaleria	44.266	7,02	44.797	6,98
Transport	43.234	6,86	43.155	6,73
Resta de serveis	309.965	49,16	319.342	49,77
Total	630.474	100,00	641.683	100,00

Font: Anuari estadístic de Catalunya de l'IDESCAT.

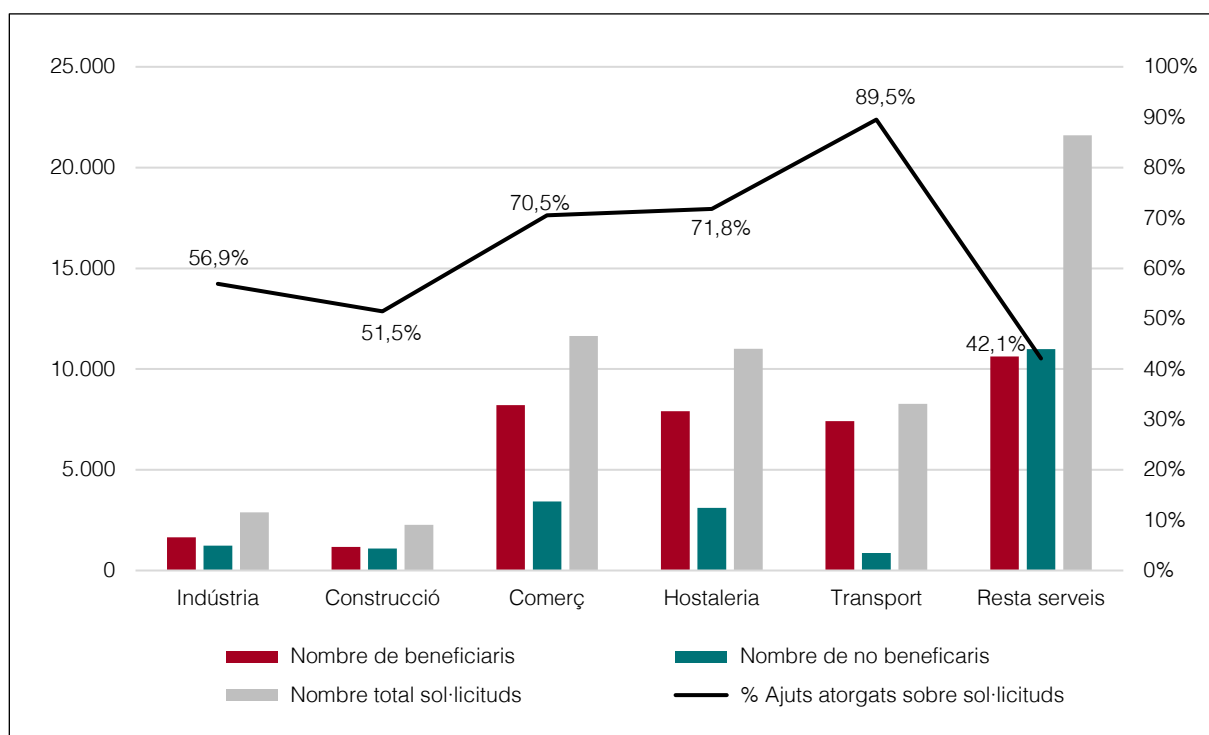
* Dades a 1 de gener del 2021 i a 1 de gener del 2022.

En el quadre i el gràfic següents es mostren les dades relatives al nombre d'ajuts atorgats i no atorgats en funció del sector d'activitat al qual pertany el beneficiari:

Quadre 12. Ajuts atorgats i no atorgats per sectors d'activitat

Sector d'activitat	Nombre de sol·licitants		Percentatge sobre el total de sol·licitants		Percentatge sobre el total d'establiments	
	Atorgat	No atorgat	Atorgat	No atorgat	Atorgat	No atorgat
Indústria	1.641	1.241	4,44	5,99	4,60	3,48
Construcció	1.163	1.096	3,15	5,29	1,52	1,43
Comerç	8.210	3.431	22,22	16,55	6,72	2,81
Hostaleria	7.900	3.108	21,39	14,99	17,64	6,94
Transport	7.409	867	20,06	4,18	17,17	2,01
Resta de serveis	7.490	10.303	20,28	49,71	2,35	3,44
No informat	3.128	682	8,47	3,29	-	-
Total	36.941	20.728	100,00	100,00	5,76	3,23

Font: Elaboració pròpia.

Gràfic 13. Sol·licituds presentades per sectors d'activitat i ajuts atorgats sobre sol·licituds

Font: Elaboració pròpia.

El 63,67% dels ajuts atorgats els van rebre establiments dels 3 sectors d'activitat més afectats per la crisi: comerç, hostaleria i transport¹⁰, i destaca lleugerament amb un 22,22% el

10. Els sectors més afectats per la crisi, segons dades de l'enquesta de clima empresarial, coincideixen amb els sectors que van tenir una major caiguda del valor afegit brut (valors de la producció i els consums intermedis) segons dades de l'IDESCAT.

sector comerç. Cal tenir en compte que els establiments d'aquests 3 sectors d'activitat representaven el 19,04%, el 6,98% i el 6,73%, respectivament, del total d'establiments a Catalunya l'1 de gener del 2022.

El percentatge de sol·licituds presentades respecte al nombre d'establiments va ser del 9,53% pel comerç, del 24,57% per l'hostaleria i del 19,18% pel transport. El sector del comerç tot i ser un sector afectat per la crisi i tenir el major percentatge d'establiments a Catalunya amb un 19,04% l'exercici 2021, només tenia un percentatge d'ajuts atorgats respecte al total d'establiments del 6,72%, enfront del 17,64% i el 17,17% dels sectors de l'hostaleria i del transport, respectivament.

Pel que fa al percentatge d'ajuts no atorgats, el 49,71% es concentra en l'epígraf Resta de serveis i el 31,55% correspon als sectors del comerç i l'hostaleria.

De l'anàlisi realitzada es pot concloure que a Catalunya els establiments dels sectors d'activitat de l'hostaleria i del transport van sol·licitar i rebre un major percentatge d'ajuts (un 19,09% el sector de l'hostaleria i un 14,35% el del transport) que el percentatge d'establiments que representaven aquests 2 sectors respecte al nombre total d'establiments a Catalunya (un 6,98% el sector de l'hostaleria i un 6,73% el del transport). En canvi la proporció d'ajuts atorgats respecte del nombre d'establiments a Catalunya va ser molt similar en el sector d'activitat del comerç (20,19% de sol·licituds presentades i 19,04% de percentatge d'establiments d'aquest sector d'activitat).

4.2.3. Manteniment de l'activitat

Un dels compromisos dels beneficiaris era mantenir l'activitat fins al 30 de juny del 2022. En el quadre següent es presenta la situació dels sol·licitants de l'ajut a 30 de juny del 2022 diferenciant entre els que van obtenir l'ajut i els que no:

Quadre 13. Manteniment o baixa de l'activitat a 30 de juny del 2022

Situació	Nombre de sol·licituds		Percentatge	
	Atorgades	No atorgades	Atorgades	No atorgades
Mantenen l'activitat	36.733	20.370	99,44	98,27
Baixa d'activitat	208	358	0,56	1,73
Total sol·licituds	36.941	20.728	100,00	100,00

Font: Elaboració pròpia a partir dels fitxers de l'AEAT.

De les dades analitzades es pot concloure que un 99,44% dels beneficiaris de l'ajut van mantenir la seva activitat a 30 de juny del 2022, en canvi els sol·licitants que no van rebre

ajut van mantenir l'activitat en un 98,27%, un percentatge lleugerament inferior al dels beneficiaris.

4.2.4. Terminis de resolució d'atorgament i pagament

El nombre de dies transcorreguts des de l'endemà de la publicació de les 3 convocatòries per a cada resolució parcial d'atorgament va ser el següent:

Quadre 14. Termini de les resolucions d'atorgament

Convocatòria		Data de la resolució d'atorgament	Nombre de beneficiaris	Dies transcorreguts	Termini superior a 3 mesos
Descripció	Data*				
Primera convocatòria EMT/2373/2021	28.07.2021	29.07.2021	16.490	1	No
		26.10.2021	485	90	No
		29.10.2021	778	93	Sí
		15.11.2021	1.285	111	Sí
		09.12.2021	53	135	Sí
		28.12.2021	30	154	Sí
Segona convocatòria EMT/3172/2021	27.10.2021	29.10.2021	7.258	2	No
		09.12.2021	144	43	No
		28.12.2021	10	62	No
Tercera convocatòria EMT/3698/2021	16.12.2021	21.12.2021	12.316	5	No
		28.12.2021	5	12	No

Font: Elaboració pròpia.

* Correspon a l'endemà de la publicació de la convocatòria.

En 4 de les 6 resolucions parcials d'atorgament de la primera convocatòria es va superar el termini de 3 mesos a comptar des de l'endemà de la publicació de la convocatòria, establert en l'apartat 11.3 de les bases reguladores.

El període mitjà global de les resolucions d'atorgament de les convocatòries va oscil·lar entre 10 i 20 dies a comptar des de l'endemà de la publicació de la convocatòria.

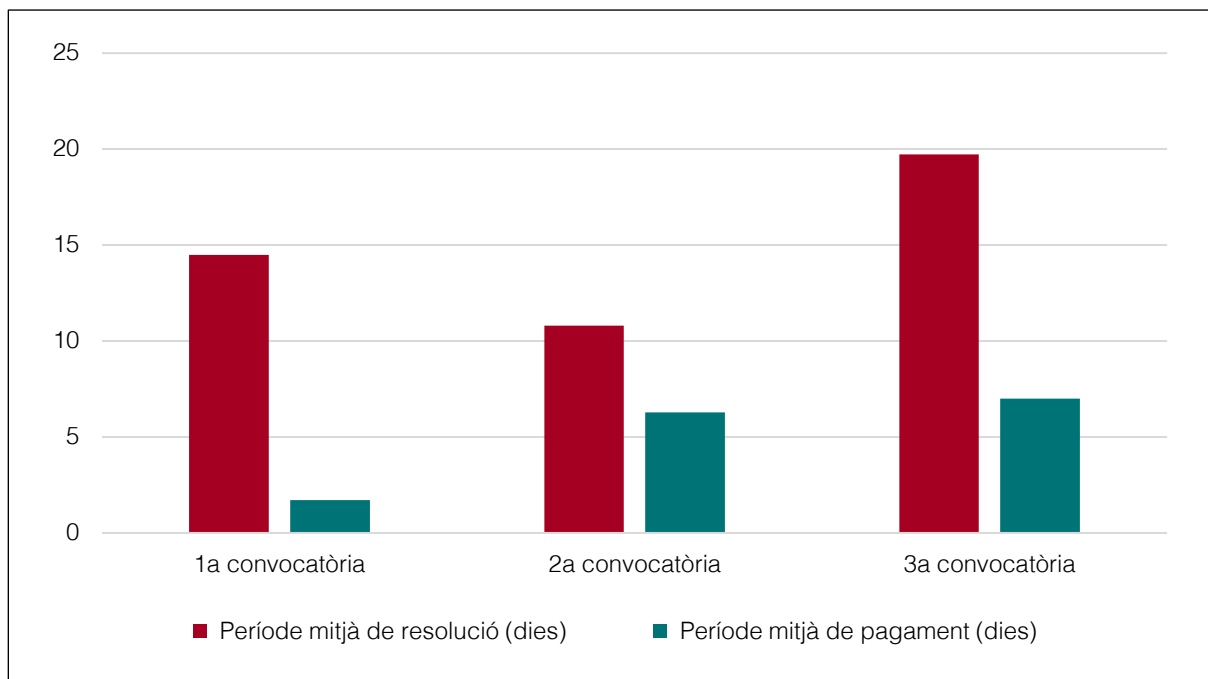
El període mitjà de pagament dels ajuts atorgats de les 3 convocatòries va ser de 2, 6 i 7 dies, respectivament, a comptar des de la data de les resolucions d'atorgament.

En l'anàlisi individual del pagament de les diferents resolucions parcials d'atorgament s'ha observat que 36.111 expedients per 752,92 M€ es van pagar en un termini inferior als 8 dies a comptar des de la data de resolució d'atorgament, que representa un 92,94% i un 89,50%, respectivament, del total. Només 8 dels 38.854 expedients atorgats per 345.083 € tenien un

termini de pagament, des de la data de resolució d'atorgament, superior a 90 dies. El termini màxim va ser de 139 dies en 2 expedients.

El període mitjà de les resolucions d'atorgament i de pagament per cada una de les 3 convocatòries es presenta gràficament a continuació:

Gràfic 14. Període mitjà de resolució d'atorgament i període mitjà de pagament per convocatòria

Font: Elaboració pròpia.

De l'anàlisi realitzada es pot concloure que els terminis de resolució d'atorgament i pagament dels ajuts van ser àgils i oportuns.

5. RESPONSABILITATS

5.1. DE LA DIRECCIÓ DEL DEPARTAMENT D'EMPRESA I TREBALL

La representació de l'AGGC en matèria de gestió de subvencions correspon a la persona titular del departament de l'AGGC que tingui atribuïda la facultat de concedir subvencions en nom seu o l'òrgan corresponent que determini la convocatòria.

D'acord amb les resolucions per les quals s'obren les convocatòries per a la concessió dels ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial en resposta a la pandèmia de la covid-19, l'òrgan competent per instruir el procediment era la persona titular de la

Direcció General d'Innovació i Emprenedoria¹¹ de la Secretaria d'Empresa i Competitivitat del DET; i la competència per dictar la resolució en aquest procediment s'atribueix a la persona titular de la Secretaria d'Empresa i Competitivitat.

L'òrgan de gestió és responsable del sistema de control intern que consideri necessari per garantir que la línia d'ajuts revisada està lliure d'incompliment legals i d'incorreccions materials a causa de frau o error.

5.2. DE LA SINDICATURA

Els objectius, l'abast i la metodologia utilitzada en el treball de fiscalització de la Sindicatura, d'acord amb el que s'exposa en l'apartat 1.1 de la introducció i en l'apartat 4, Resultats de la fiscalització, són obtenir una seguretat limitada que la línia d'ajut fiscalitzada està lliure d'incorreccions materials a causa de frau o error, aplicant els procediments de fiscalització descrits i emetre un informe de fiscalització amb conclusions.

Aquest grau de seguretat limitada no garanteix que una fiscalització realitzada de conformitat amb els principis fonamentals de fiscalització dels òrgans de control extern i les normes internacionals d'auditoria adaptades al sector públic detecti sempre una incorrecció material quan existeix. Les incorreccions poden ser degudes a frau o a error i es consideren materials si, individualment o de manera agregada, es pot preveure raonablement que influeixen en les decisions econòmiques que els usuaris prenen basant-se en els estats financers.

6. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

D'acord amb la normativa vigent, el projecte d'informe de fiscalització va ser tramès al Departament d'Empresa i Treball el 16 de febrer del 2024 per complir el tràmit d'al·legacions.

6.1. AL·LEGACIONS REBUDES

L'escrit d'al·legacions presentat pel Departament d'Empresa i Treball a la Sindicatura de Comptes es reproduïx a continuació:

11. Pel Decret 290/2022, del 2 de novembre, de reestructuració del Departament d'Empresa i Treball, la Direcció General d'Innovació i Emprenedoria passà a denominar-se Direcció General d'Innovació, Economia Digital i Emprenedoria.

Il·ltre. Sr. Miquel Salazar Canalda
Síndic major
Sindicatura de Comptes de Catalunya

Al·legacions al Projecte d'informe de fiscalització de la Sindicatura de Comptes de Catalunya relatiu als ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial en resposta a la pandèmia de la COVID-19 de l'any 2021 (referència 51/2023-G)

Benvolgut,

Us adreço aquest escrit d'al·legacions al Projecte d'informe relatiu als ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial en resposta a la COVID-19, que vaig rebre el 16 de febrer de 2024.

1. OBSERVACIONS GENERALS

La Generalitat de Catalunya va començar a gestionar la línia d'ajuts a la solvència empresarial en un context excepcional, d'urgència social i econòmica provocada per la pandèmia de la COVID-19, en què convé destacar diverses qüestions.

1.1. El Reial decret llei 5/2021, de 12 de març, (RDL 5/2021) va ser una mesura extraordinària de l'Estat perquè les empreses solvents poguessin fer front als deutes derivats de la pandèmia.

El Govern de l'Estat va publicar el RDL 5/2021 amb l'objectiu múltiple de “protegir el teixit productiu fins que s'aconsegueixi un percentatge de vacunació que permeti recuperar la confiança i l'activitat econòmica en els sectors que encara tenen restriccions; evitar un impacte negatiu estructural que llasti la recuperació de l'economia espanyola; protegir l'ocupació en els sectors més afectats per la pandèmia; i actuar de manera preventiva per evitar un impacte negatiu superior sobre les finances públiques i els balanços del sistema financer.” (RDL 5/2021, exposició de motius)

“Els destinataris de les ajudes són les empreses no financeres i els autònoms més afectats per la pandèmia, sempre que tinguin el domicili fiscal en territori espanyol o quan es tracti d'entitats no residents no financeres que operin a Espanya a través d'un establiment permanent. Aquests ajuts directes tindran caràcter finalista, emprant-se per satisfer el deute i realitzar pagaments a proveïdors i altres creditors, financers i no financers, així com els costos fixos incorreguts pels autònoms i empreses considerats elegibles.” (RDL 5/2021, article 1.1).

L'Estat va distribuir el pressupost de la línia d'ajuts a la solvència empresarial mitjançant l'Ordre HAC/283/2021, de 25 de març, en base als indicadors de renda, atur i atur juvenil de les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla. En aquesta distribució, la dotació pressupostària per a Catalunya va ser de 993.282.410,00 euros, que suposa el pressupost més elevat gestionat per la Generalitat de Catalunya en una línia única de subvencions.

1.2. El RDL 5/2021 és el marc en què Catalunya i els governs autonòmics han d'executar els ajuts, només amb algun marge de flexibilitat.

El RDL 5/2021 és una norma estatal amb rang de llei que, com a mesura extraordinària, fixa uns ajuts directes, a l'empara de l'article 22.2.b de la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions (LGS).

Estableix que “les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla realitzaran les corresponents convocatòries per a l'assignació dels ajuts directes als destinataris situats als seus territoris, assumiran la tramitació i gestió de les sol·licituds, així com la seva resolució, l'abonament de la subvenció, els controls previs i posteriors al pagament i totes les actuacions que siguin necessàries per garantir la utilització adequada d'aquests recursos, d'acord amb el que preveu la Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions i la seva normativa de desplegament reglamentari.” (RDL 5/2021, article 2.4)

Per tant, el RDL 5/2021 estableix l'objecte, els requisits, les obligacions i el procediment d'obtenció de la informació per resoldre les sol·licituds. En aquest marc, Catalunya ha d'aplicar el que disposa aquesta norma i les seves modificacions, només amb algun marge de flexibilitat, com és el cas de l'ampliació dels CNAE de les empreses destinatàries dels ajuts.

1.3. El context electoral de 2021 a Catalunya condiciona l'inici de la gestió dels ajuts.

És rellevant tenir en compte el context polític de Catalunya en el moment d'aprovació del RDL 5/2021, ja que el febrer es van celebrar eleccions al Parlament de Catalunya i el nou Govern es va constituir a finals de maig. Això va endarrerir l'inici de la gestió dels ajuts i, per tant, els terminis efectius van ser més breus que a la resta de l'Estat.

1.4. El RDL 5/2021 estableix uns terminis d'execució i liquidació inflexibles.

Els articles 3.6, 4.1 i 4.2 del RDL 5/2021 estableixen, fonamentalment, els terminis que han de complir les administracions per gestionar els ajuts, sense possibilitat d'ampliació. En aquest context d'urgència i terminis d'execució breus, la Generalitat de Catalunya va utilitzar el procediment d'inscripció prèvia, d'acord amb el Decret Llei 46/2020, de 24 de novembre, de mesures urgents de caràcter administratiu, tributari i de control financer. L'objectiu va ser simplificar les fases de sol·licitud i resolució per ajustar-les als terminis: atorgar els ajuts en el termini del 31.12.2021 (article 3.6) i reintegrar els fons no executats en el termini del 30.6.2022 (article 4.2).

L'Estat assumeix que la gestió dels ajuts s'allargarà en el temps i, per això, el 2023 crea un instrument per compensar els possibles pagaments amb fons propis per part de les administracions que han gestionat els ajuts. Consisteix en la dotació d'una partida amb 50 MEUR en els pressupostos generals de l'Estat, com a mesura indefinida.

Així, la Llei 31/2022, de 23 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2023, a la disposició addicional setanta-setena, estableix que el mes de març de cada any les comunitats autònomes i ciutats de Ceuta i Melilla hauran de reintegrar al Tresor públic els fons líquids ingressats durant l'any anterior provinents dels beneficiaris dels ajuts, com a conseqüència dels reintegraments realitzats i els interessos de demora corresponents, no reintegrats anteriorment al Tresor públic. Aquest import, es veurà minorat per aquells atorgaments fets als beneficiaris dels ajuts amb fons propis l'exercici anterior, provinents d'estimacions favorables de resolucions administratives o judicials.

1.5. El Departament d'Economia i Hisenda (ECO) va liderar l'inici de la gestió dels ajuts a Catalunya.

Per les característiques excepcionals de la línia d'ajuts a la solvència empresarial, ECO va liderar l'aplicació del RDL 5/2021 i l'inici de la gestió, va publicar les ordres d'inscripció prèvia i va garantir la simplificació de la gestió en les eines corporatives de la Generalitat de Catalunya (fonamentalment GECAT i TAIS). Aquests fets van condicionar la gestió feta per EMT i s'han de tenir en compte a l'hora d'analitzar-la.

Posteriorment, EMT va publicar les ordres de bases i les convocatòries, determinades pel contingut de les ordres d'inscripció prèvia, en què ja es fixaven els requisits, les obligacions i els efectes de la sol·licitud.

1.6. El Departament d'Empresa i Treball (EMT) va assumir l'execució dels ajuts amb els recursos personals i estructurals disponibles.

A l'inici de la gestió dels ajuts, EMT no tenia una unitat específica que pogués assumir-ne la tramitació íntegra. Per això van col·laborar amb l'òrgan gestor i l'òrgan resolutori altres unitats d'EMT de manera transitòria, amb l'objectiu de garantir el compliment de les condicions i els terminis establerts pel RDL 5/2021. Això va implicar dificultats afegides de gestió.

1.7. Tot i aquest context, Catalunya ha assolit l'execució dels fons més alta de tot l'Estat.

La Generalitat de Catalunya ha gestionat els ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial amb molts elements de complexitat afegida i, tot i així, ha assolit el nivell d'execució més alt de l'Estat, de més del 86%, sense tenir en compte les Illes Balears i les Illes Canàries, que tenien unes condicions d'elegibilitat diferents a la resta de territoris.

1.8. L'anàlisi estadística del projecte d'informe és descriptiva i relaciona indicadors generals del teixit empresarial amb indicadors de gestió.

El projecte d'informe inclou dades estadístiques descriptives del teixit empresarial a Catalunya amb una perspectiva general. Tot i que tenen interès com a dades de context, la correlació amb el resultat de la gestió no és directa.

2. AL-LLEGACIONS A LES CONCLUSIONS GENERALS

2.1. Conclusió 2.1.1, relativa al percentatge d'execució final.

En l'exercici 2021 l'AGGC va rebre 993,28 M€ del Govern de l'Estat per tramitar la línia d'ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial en resposta a la pandèmia de la covid-19 establerta en el RDL 5/2021. El percentatge d'execució dels ajuts atorgats pel DET va ser del 84,69% a 31 de desembre del 2021 i del 86,47% el novembre del 2023.

De la quantificació dels expedients que no complien algun dels requisits establerts en l'apartat 16 de les bases reguladores i dels beneficiaris que van renunciar a l'ajut s'estima que el percentatge d'execució final es podria reduir fins aproximadament el 77,89% de l'import total assignat per l'Estat, un cop el DET iniciï els requeriments i revocacions oportuns.

Per una banda, la referència que fa el document als "requisits establerts en l'apartat 16 de les bases reguladores" és incorrecta, ja que a les ordres de bases reguladores de les tres convocatòries és sobre els supòsits de revocació i reintegrament de la subvenció. Els requisits que han de complir les persones sol·licitants dels ajuts s'estableixen, fonamentalment, a les bases 2, 3 i 8 de cada ordre de bases.

Per altra banda, l'afirmació que "el percentatge d'execució final es podria reduir fins aproximadament el 77,89%" és presumptiva, perquè es basa en l'import atorgat dels expedients en què s'ha detectat un possible incompliment. A banda d'aquest supòsit, hi ha diversos recursos en tràmit que poden donar lloc a atorgaments. Així, fins que no es resolguin tots els procediments en curs no es tindrà una xifra exacta d'execució. Amb la informació que EMT té actualment, el percentatge serà diferent.

Per tant,

- On diu "De la quantificació dels expedients que no complien algun dels requisits establerts en l'apartat 16 de les bases reguladores i dels beneficiaris que van renunciar a l'ajut s'estima que el percentatge d'execució final es podria reduir fins aproximadament el 77,89% de l'import total assignat per l'Estat, un cop el DET iniciï els requeriments i revocacions oportuns."
- Proposo que digui "Un cop s'hagin resolt els procediments de revocació oportuns, els recursos administratius i contenciosos en tràmit i la resolució de les renúncies

l'execució total del pressupost es veurà modificada, sense poder concretar-ne actualment el percentatge final.”

2.2. Conclusió 2.1.3, relativa al total d'expedients atorgats, no atorgats i els motius.

El nombre total de sol·licituds d'ajut presentades en les 3 convocatòries va ser de 76.765 i el nombre d'expedients atorgats de 38.854, el que representa un 50,61% del total. El nombre d'expedients no atorgats va ser 37.911, el 49,39% del total.

Els ajuts a la solvència empresarial van rebre 31.241 sol·licituds a la primera convocatòria, 11.232 a la segona i 30.631 a la tercera. Per tant, un total de 73.104. S'ha de tenir en compte que 3.661 sol·licituds presentades a la primera es van passar d'ofici a la segona, per motius de simplificació i eficiència, ja que a la primera incomplien el requisit del CNAE, però el complien a la segona, ja publicada.

Així, EMT va gestionar 76.765 expedients, dels quals 3.661 es van gestionar dos cops: a la primera convocatòria per passar-los d'ofici a la segona i a la segona per dictar-ne la resolució. Tenen un número d'expedient tant a la primera com a la segona convocatòria.

Cal esmentar el moment al qual pertanyen les dades, ja que la gestió dels expedients continua actualment i el recompte d'expedients atorgats i no atorgats pot variar.

Moment	Sol·licituds atorgades	Sol·licituds no atorgades	Total sol·licituds
31.12.2021	38.854	34.250	73.104
31.12.2022	39.153	33.951	73.104
31.12.2023	39.171	33.933	73.104

El 31.12.2021 EMT havia resolt totes les sol·licituds en què el resultat era un atorgament, atès el que estableix l'article 3.6 del RDL 5/2021, segons el qual “no es podrà concedir cap ajuda directa de les recollides en aquest títol passat el 31 de desembre de 2021”. Més enllà del 31.12.2021 es van resoldre sol·licituds en què el resultat era diferent a l'atorgament (inadmissions i desistiments).

Per tant,

- On diu “El nombre total de sol·licituds d'ajut presentades en les 3 convocatòries va ser de 76.765 i el nombre d'expedients atorgats de 38.854, el que representa un 50,61% del total. El nombre d'expedients no atorgats va ser 37.911, el 49,39% del total.”
- Proposo que digui “El nombre total de sol·licituds d'ajut presentades en les tres convocatòries va ser de 73.104. Fins el 31.12.2021, el nombre d'expedients ator-

gats va ser de 38.854, el que representa un 53,15% del total, i el nombre d'expedients no atorgats, de 34.250, el 46,85% del total.”

Les 2 causes principals de no atorgament d'ajuts van ser la sol·licitud d'ajut d'import inferior al mínim o superior al màxim establert en les bases reguladores de les 3 convocatòries, amb un 41,65% del total de sol·licituds no atorgades i l'incompliment d'algun dels requisits establerts en les bases reguladores amb un 40,18% del total no atorgat.

El concepte “import sol·licitat” és imprecís a la línia de solvència empresarial, ja que la persona no sol·licita estrictament un import de la subvenció, sinó que declara un deute que té, el qual actua com un dels topalls per a l'import de l'atorgament.

El concepte “causes principals de no atorgament” és inexacte, perquè s'estableix com a contrari a atorgament. Una sol·licitud no atorgada ho pot ser per l'incompliment de requisits (inadmissió), la falta de resposta a un requeriment (desistiment), el desistiment exprés (a petició de la persona sol·licitant) o la falta de resolució (silenci administratiu desestimatori).

Convé especificar que els dos motius inclosos en aquesta conclusió general són, específicament, d'inadmissió (sol·licitud d'ajut d'import inferior al mínim o superior al màxim establert en les bases reguladores i incompliment d'algun dels requisits establerts). Alhora, l'import mínim declarat a la sol·licitud també és un requisit a complir, de manera que els dos motius esmentats no són excloents.

El motiu d'inadmissió “sol·licitud d'ajut d'import inferior al mínim o superior al màxim” és parcialment incorrecte. Un cop s'ha comprovat que es compleixen els requisits establerts, s'ha de tenir en compte que:

- El deute declarat pot ser qualsevol import (sense límits) i és imprescindible tenir en compte el tipus d'estimació de la persona sol·licitant.
- En estimació objectiva, la sol·licitud es resoldrà com a atorgament si el deute declarat és de 100 euros o més i s'atorgarà un ajut màxim de 3.000 euros, encara que el deute sigui superior.
- En estimació directa, el deute mínim declarat o el resultat del càlcul ha de ser de 4.000 euros per optar a l'ajut (un fet i l'altre). Així, encara que el deute declarat sigui superior a 4.000 euros, si el càlcul de l'ajut dona un resultat inferior, la sol·licitud es resol com a inadmissió. En qualsevol cas, l'ajut màxim que s'atorgarà és de 200.000 euros, encara que el resultat del càlcul sigui superior.
- La sol·licitud en una de les convocatòries es pot inadmetre, també, si la persona ja ha obtingut l'import màxim atorgable en una altra convocatòria.

En les 32.265 sol·licituds resoltes inicialment com a inadmissió a les tres convocatòries (sense tenir en compte canvis per recursos estimats), els motius principals tenen la distribució següent:

Motiu inicial d'inadmissió	Sol·licituds
Import a atorgar inferior al mínim (càlcul inferior a 4000 € en estimació directa i deute inferior a 100 € en estimació objectiva)	7.298
Resultat net negatiu el 2019 (estimació directa)	6.737
Haver percebut l'import màxim de l'ajut en una altra convocatòria	6.733
Baixada d'activitat que no supera el 30% el 2020 respecte de 2019	4.646
Incompliment d'obligacions tributàries i amb la Seguretat Social	2.712
Deute declarat inferior a 4.000 € (estimació directa)	1.758
Volum d'operacions de 2019 igual a zero: no es pot calcular descens d'activitat el 2020 respecte de 2019 (estimació directa)	1.136
Atorgament a la 1a convocatòria (només en expedients de la 2a convocatòria, incompatible amb la 1a)	838
Sol·licitud presentada per entitat no dominant (grups empresarials)	242
No resident fiscal a Catalunya	161
Altres	4
Total	32.265

Per tot l'exposat,

- On diu "Les 2 causes principals de no atorgament d'ajuts van ser la sol·licitud d'ajut d'import inferior al mínim o superior al màxim establert en les bases reguladores de les 3 convocatòries, amb un 41,65% del total de sol·licituds no atorgades i l'incompliment d'algun dels requisits establerts en les bases reguladores amb un 40,18% del total no atorgat."
- En el cas d'esmentar dos motius d'inadmissió, proposo que digui: "Els dos motius principals d'inadmissió inicial de les sol·licituds van ser, per una banda, que l'import a atorgar era inferior al mínim (càlcul inferior a 4.000,00 euros en estimació directa i deute inferior a 100,00 euros en estimació objectiva). Per l'altra, haver tingut un resultat net negatiu en l'activitat de 2019."

2.3. Conclusió 2.1.4, relativa al percentatge d'ajuts atorgats sobre el total de les empreses establertes a Catalunya l'any 2021.

El percentatge d'ajuts atorgats va ser del 5,76% del total d'empreses establertes a Catalunya en l'exercici 2021. El 30 de juny del 2022 el 99,44% dels beneficiaris de l'ajut mantenien la seva activitat, enfront del 98,27% dels sol·licitants de l'ajut que no el van rebre.

Les persones destinatàries dels ajuts a la solvència empresarial són, d'acord amb l'article 1.1 del RDL 5/2021, "les empreses no financeres i els autònoms més afectats per la pandèmia, sempre que tinguin el domicili fiscal en territori espanyol o quan es tracti d'entitats no residents no financeres que operin a Espanya a través d'un establiment permanent. Aquests ajuts directes tindran caràcter finalista, emprant-se per satisfer el deute i realitzar pagaments a proveïdors i altres creditors, financers i no

financers, així com els costos fixos incorreguts pels autònoms i empreses considerats elegibles.” Alhora, l'article 3 detalla els tipus de destinataris.

La població objectiu dels ajuts no és tot el teixit empresarial de Catalunya, sinó les empreses i els autònoms amb les característiques establertes al RDL 5/2021. Així, el percentatge d'empreses beneficiàries sobre el total d'empreses a Catalunya no és útil per mesurar l'impacte de la mesura, que s'hauria de calcular sobre el total d'empreses potencialment beneficiàries.

Per tant, proposo suprimir aquesta conclusió general.

2.4. Conclusió 2.1.5, relativa a la ràtio d'ajuts atorgats respecte del nombre d'establiments amb un nombre de treballadors inferior a 10 a Catalunya.

“(…) La falta de dades suficients per realitzar una anàlisi adequada de la situació dels potencials beneficiaris, el fet de no fixar indicadors d'execució i la desigual distribució de l'import dels ajuts (3.000,00 € o 200.000,00 € segons el règim impositiu aplicable) poden haver influït en el fet que els establiments amb un nombre de treballadors inferior a 10 i els del sector d'activitat del comerç presentessin un menor nombre de sol·licituds d'ajuts del que s'hauria esperat un cop analitzades les dades d'afectació de la crisi i les de distribució d'establiments a Catalunya.”

Com a observació general, les tres convocatòries dels ajuts s'han adreçat a les empreses i els autònoms de tots els sectors d'activitat (CNAE) i amb qualsevol nombre de treballadors.

Ni el RDL 5/2021 ni les bases reguladores han establert requisits diferents per sectors o grandària d'empresa, de manera que qualsevol sol·licitant que complís els requisits i les obligacions establertes podia esdevenir beneficiari. De fet, el sistema de càlcul de l'import fa que les empreses de fins a 10 treballadors tinguin un atorgament proporcionalment superior a les empreses amb més de 10.

Les estadístiques generals sobre els establiments per sectors i nombre de treballadors no tenen en compte que els ajuts s'adrecen a empreses amb un deute mínim arran de la pandèmia, l'existència del qual depèn també de la capacitat i les decisions de cada empresa.

Alhora, els ajuts a la solvència empresarial s'afegeixen a les moltes altres mesures adreçades a combatre els efectes de la pandèmia, generals i sectorials, a les quals han pogut optar les empreses i els autònoms de Catalunya.

Així, aquesta observació correlaciona “la falta de dades suficients per realitzar una anàlisi adequada de la situació dels potencials beneficiaris, el fet de no fixar indicadors d'execució i la desigual distribució de l'import dels ajuts” amb el nombre de sol·licituds dels establiments amb un nombre de treballadors inferior a 10 i els del sector d'activitat del comerç. La valoració d'EMT es que no hi ha dades suficients per arribar a aquesta conclusió.

Per tant, proposo suprimir aquesta conclusió general.

3. AL·LEGACIONS A LES CONCLUSIONS DE LA FISCALITZACIÓ DEL COMPLIMENT DE LA LEGALITAT

3.1. Conclusió 2.2.1, relativa a la data de signatura del conveni entre el Ministeri d'Hisenda, l'Agència Estatal d'Administració Tributària i la Generalitat de Catalunya.

L'1 de maig del 2021, mitjançant l'Ordre HAC/424/2021 del 29 d'abril, es va publicar el Conveni amb el Ministeri d'Hisenda, l'AEAT i la Comunitat Autònoma de Catalunya, per donar compliment al que estableix l'article 4.4 del RDL 5/2021. El conveni es va signar superant el termini d'un mes des de l'entrada en vigor del RDL 5/2021, que establia el seu article 4.4.

El conveni el va promoure l'Estat amb l'objecte d'establir "determinades actuacions a realitzar pel Ministeri d'Hisenda, l'Agència Tributària i la Comunitat Autònoma que materialitzin la col·laboració necessària per a la correcta execució del que preveu el títol I del Reial decret llei 5/2021." (Ordre HAC/424/2021, clàusula primera)

Tot i que es va signar fora del termini establert a l'article 4.4 del RDL 5/2021, aquest fet no ha tingut cap efecte en l'eficàcia del conveni, ni n'ha limitat la seva aplicació. Així, la vigència del conveni en el moment de tramitar les sol·licituds dels ajuts ha permès l'intercanvi efectiu d'informació entre l'Agència Estatal d'Administració Tributària i la Generalitat de Catalunya. Alhora que la responsabilitat sobre la data de signatura no és imputable, almenys de manera exclusiva, a la Generalitat de Catalunya.

A tall comparatiu, la signatura fora del termini establert s'ha donat també en altres convenis, com és el cas dels subscrits amb les comunitats autònomes d'Andalusia, Aragó, Cantàbria o Euskadi.

Per tant, proposo afegir el següent text al final de la conclusió: "Tot i així, aquest fet no ha limitat ni l'eficàcia ni l'aplicació del conveni, ja que ha permès l'intercanvi efectiu d'informació entre l'Agència Estatal d'Administració Tributària i la Generalitat de Catalunya, sense cap perjudici per a les persones sol·licitants dels ajuts."

3.2. Conclusió 2.2.2, relativa a la inclusió dels ajuts directes de suport a la solvència empresarial al Pla estratègic de subvencions del Departament d'Empresa i Treball del període 2019-2021.

La línia d'ajuts directes de suport a la solvència empresarial no estava inclosa en el Pla estratègic de subvencions del DET del període 2019-2021 aprovat el 3 de juny del 2019, ni en l'actualització del 17 de novembre del 2021, i, per tant, es va incomplir l'article 8 de la Llei 38/2003, del 17 de novembre, general de subvencions (LGS).

En el moment en què va entrar en vigor el RDL 5/2021, la redacció consolidada de la LGS explicava a l'exposició de motius l que:

"En aquesta línia de millora de l'eficàcia, la Llei estableix igualment la necessitat d'elaborar un pla estratègic de subvencions, que introdueixi una connexió entre els objec-

tius i els efectes que es pretenen aconseguir, amb els costos previsibles i les seves fonts de finançament, per tal d'adequar les necessitats públiques que s'han de cobrir a través de les subvencions amb les previsions de recursos disponibles, amb caràcter previ al seu naixement i de forma plurianual.”

D'acord amb això, l'article 8.1 establia:

“Els òrgans de les administracions públiques o qualssevol ens que proposin l'establiment de subvencions, amb caràcter previ han de concretar en un pla estratègic de subvencions, els objectius i els efectes que es pretenen amb la seva aplicació, el termini necessari per a la seva consecució, els costos previsibles i les seves fonts de finançament, que s'han de supeditar en tot cas al compliment dels objectius d'estabilitat pressupostària.”

En qualsevol cas, s'ha de tenir en compte que la Generalitat de Catalunya va gestionar els ajuts per imposició normativa de l'Estat, d'acord amb l'article 22.2.b de la LGS; no formaven part de l'estratègia en matèria de subvencions del Departament d'Empresa i Treball; no es podien preveure i es van establir només per a l'exercici 2021 (sense vocació de permanència).

Per tant,

- On diu “...i, per tant, es va incomplir l'article 8 de la Llei 38/2003, del 17 de novembre, general de subvencions (LGS).”
- Proposo que digui “, justificat per les característiques dels ajuts directes i extraordinaris imposats per l'Estat.”

3.3. Conclusió 2.2.3, relativa a l'elaboració de la memòries general, d'avaluació d'impacte i justificativa.

El DET va elaborar la Memòria general, la d'avaluació d'impacte i les memòries justificatives, que han d'acompanyar els projectes de disposicions reglamentàries, tal com estableix l'article 64 de la Llei 26/2010, del 3 d'agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya. En la revisió del contingut de les memòries que acompanyen el projecte de bases reguladores dels ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial, s'ha observat el següent (vegeu l'apartat 4.1.2):

- *L'informe d'impacte pressupostari no va avaluar la repercussió de la disposició reglamentària en els recursos personals i materials del DET.*
- *L'informe d'impacte econòmic i social no va avaluar els costos i els beneficis que implica el projecte de disposició reglamentària per als seus destinataris i per a la realitat social i econòmica. És a dir, es descriuen de forma genèrica els efectes que es pretenen aconseguir amb les actuacions, però no hi ha una concreció en termes d'impacte.*

- *El DET no va realitzar una anàlisi prèvia de la situació de partida i de la situació a la qual es desitjava arribar amb la concessió d'aquests ajuts. Per tant, com que no es van fixar indicadors d'execució tampoc es van establir sistemes de seguiment i valoració dels resultats finals.*

La tramitació de les tres ordres de bases dels ajuts per part d'EMT va comptar amb totes les memòries i els informes preceptius.

Quant al contingut de les memòries, és imprescindible tenir en compte, per una banda, la naturalesa directa dels ajuts, establerts per l'Estat mitjançant el RDL 5/2021. Per l'altra, les ordres de bases tenien com a antecedent les ordres d'inscripció prèvia publicades per ECO, les quals fixaven els requisits i les obligacions, d'acord amb el RDL 5/2021. En aquest context, les ordres de bases no podien innovar respecte de les inscripcions prèvies. Per tant, el contingut de les memòries va ser el mínim per motivar l'establiment dels ajuts, les quals no podien determinar l'aplicació o no dels fons ni les seves condicions.

Amb relació a "la repercussió de la disposició reglamentària en els recursos personals i materials del DET", EMT no tenia una unitat orgànica específica per tramitar aquests ajuts. L'objectiu de complir les condicions i terminis establerts pel RDL 5/2021 es va assolir el 2021 amb la col·laboració de diverses unitats amb l'òrgan gestor i l'òrgan resolutori fixats per les ordres de bases. El 2022 EMT va contractar personal de reforç específic per a la gestió d'aquests ajuts i, finalment, el Govern va acordar crear el Programa de gestió dels ajuts a la solvència empresarial el desembre del mateix any.

Per tant, proposo afegir el text següent com a consideració final a l'observació. "En qualsevol cas, el contingut de les memòries estava limitat i determinat per les condicions excepcionals de tramitació dels ajuts, la urgència i la seva naturalesa. Alhora que reunien les condicions mínimes per ser fiscalitzades favorablement i permetre la publicació de les ordres de bases."

3.4. Conclusió 2.2.4, relativa a l'inici de la tramitació dels ajuts mitjançant un sistema alternatiu al Tramitador d'ajuts i subvencions (TAIS).

L'elevat nombre de sol·licituds presentades i la necessitat d'agilitzar la tramitació dels ajuts de suport a la solvència empresarial va implicar que el DET no n'iniciés la tramitació mitjançant el Tramitador d'Ajuts i Subvencions (TAIS) sinó que utilitzés les dades de les sol·licituds incloses en el formulari web específic habilitat i les emmagatzemés en el programari d'ajuts i subvencions Business Warehouse (BIW).

Posteriorment el DET va dictar les resolucions d'atorgament i el pagament es va fer pel GECAT. Finalment es van carregar les dades de les sol·licituds al TAIS i a mesura que s'avançava en la gestió dels ajuts la informació s'actualitzava manualment. Aquest fet ha suposat errors en la càrrega d'informació al TAIS. Així l'import extret del TAIS no coincideix amb l'import de les resolucions d'atorgament dels ajuts, que és inferior en 9,28 M€.

El motiu pel qual la gestió dels expedients no es va iniciar a TAIS és, fonamentalment, la necessitat d'agilitzar la tramitació, la resolució i el pagament dels ajuts en els terminis establerts pel RDL 5/2021. Això va determinar que la Generalitat aplicés el procediment d'inscripció prèvia, d'acord amb el previst al Decret Llei 46/2020, de 24 de novembre. Per tant, es va habilitar un formulari web específic i les dades de les sol·licituds es van emmagatzemar a BIW d'ajuts i subvencions, fet que va permetre extreure les dades per a la comprovació del compliment dels requisits per l'Agència Estatal d'Administració Tributària. Posteriorment, es van dictar les resolucions d'atorgament i el pagament es va fer per GECAT. Finalment, es van carregar massivament per part d'ECO les dades de les sol·licituds tramitades a TAIS i es van generar els expedients a cada convocatòria i en l'estat de tramitació corresponent.

A partir d'aquell moment, la gestió d'aquests expedients va continuar de manera ordinària a TAIS, cosa que va implicar una càrrega de feina significativa per a l'òrgan gestor a EMT a l'hora d'actualitzar la informació i resoldre els desajustos derivats de la utilització tardana de l'aplicació.

Amb relació amb l'afirmació que "l'import extret del TAIS no coincideix amb l'import de les resolucions d'atorgament dels ajuts, que és inferior en 9,28 M€", actualment encara s'han de consolidar dades a TAIS. En qualsevol cas, la informació correcta sobre els pagaments és la de GECAT i l'actualització d'informació a TAIS hi haurà de coincidir.

Per tant,

- On diu "L'elevat nombre de sol·licituds presentades i la necessitat d'agilitzar la tramitació...", proposo que digui "La necessitat d'agilitzar la tramitació..."
- On diu "Finalment es van carregar les dades de les sol·licituds al TAIS...", proposo que digui "Finalment, es van carregar massivament les dades de les sol·licituds al TAIS..."
- On diu "Així l'import extret del TAIS no coincideix amb l'import de les resolucions d'atorgament dels ajuts, que és inferior en 9,28 M€", proposo que digui "Aquesta gestió inicial excepcional dels ajuts ha pogut provocar alguns desajustos, com per exemple que l'import de les resolucions d'atorgament dels ajuts consultada a TAIS sigui inferior en 9,28 MEUR. El procés de consolidació final de dades a TAIS haurà de tenir en compte les dades reals de GECAT."

3.5. Conclusió 2.2.7, relativa a les conclusions posteriors a la revisió de la mostra realitzada per la Sindicatura de Comptes.

En la revisió d'una mostra de 39 expedients d'ajuts atorgats per 3,22 M€ s'ha observat que en 9 expedients una part o tota la despesa justificada, per un import conjunt subvencionat de 524.780,98 €, estava meritada fora del termini establert en l'apartat 2.2 de les bases reguladores; en 1 expedient el beneficiari va rebre un ajut per import erroni superior en 7.269,14 € al que li corresponia i en 2 expedients, per import subvencionat de 208.982,68 €, s'havia iniciat el procediment de revocació però aquest havia caducat.

D'acord amb l'apartat 16 de les bases reguladores els incompliments descrits anteriorment són motiu de revocació de l'ajut. La Sindicatura no té constància que el DET hagi iniciat el tràmit de revocació i reintegrament d'aquests ajuts.

L'anàlisi de les despeses incloses als comptes justificatius és objecte del pla d'actuacions de verificació. Per això, la mostra analitzada per la Sindicatura de Comptes de Catalunya s'inclourà a la mostra del Pla d'actuacions de verificació dels ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial en resposta a la pandèmia de la COVID-19, aprovat el 22.11.2022.

El resultat de l'anàlisi determinarà si convé iniciar el procediment de revocació de l'ajut atorgat, que es tramitarà d'acord amb la base reguladora setzena i la resta de normativa aplicable.

3.6. Conclusió 2.2.8, relativa al reintegrament de la dotació pressupostària sobrant al Tresor Públic en finalitzar-ne l'execució.

L'article 4.1.a del RDL 5/2021 disposa que amb anterioritat al 31 de desembre del 2021 s'havia de reintegrar al Tresor Públic la diferència entre l'import assignat a cada comunitat autònoma i l'import màxim derivat de les sol·licituds rebudes.

El DET no va reintegrar al Tresor Públic cap import a 31 de desembre del 2021. La Sindicatura no ha pogut valorar l'import a reintegrar, ja que en el formulari de sol·licitud dels ajuts no constava l'import de l'ajut sol·licitat.

Amb relació a la liquidació de l'import assignat als ajuts, l'article 4 del RDL 5/2021 estableix el següent:

"Article 4. Seguiment i control de les ajudes directes.

1. Les comunitats autònomes i ciutats de Ceuta i Melilla procediran al reintegrament al Tresor Públic dels imports corresponents conforme als apartats següents:

a) Amb anterioritat a 31 de desembre de 2021 han de reintegrar la diferència entre l'import assignat a la comunitat autònoma o ciutat per aquest Reial decret llei i l'import màxim derivat de les sol·licituds rebudes.

b) Així mateix, amb anterioritat a 31 de desembre de 2021, podran reintegrar la diferència entre l'import màxim derivat de les sol·licituds i l'import adjudicat, sens perjudici que puguin retenir els fons necessaris per fer front als pagaments que eventualment es puguin derivar de l'estimació dels recursos en via administrativa interposats contra resolucions denegatòries dictades abans del 31 de desembre del 2021 i que estiguin pendents de resolució.

c) En tot cas, la resta del saldo no executat s'haurà de reintegrar abans del 30 de juny del 2022.

Abans de 30 de juny de 2022, les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla remetran al Ministeri d'Hisenda i Funció Pública un estat d'execució, amb

indicació de les quanties totals de compromisos de crèdits, obligacions reconegudes i pagaments realitzats.

Les comunitats autònomes i les ciutats de Ceuta i Melilla han de trametre juntament amb la informació enumerada en aquest apartat, informe dels seus òrgans d'intervenció i control respectius en què s'acrediti i certifiqui l'import dels reintegraments.”

Amb relació a l'import sol·licitat, el concepte és imprecís, perquè la persona no havia de sol·licitar un import concret, sinó declarar un import del deute. En aquest sentit, l'article 4.1 esmentat utilitza el concepte “import màxim derivat de les sol·licituds rebudes”, atès que l'import atorgable depèn del deute declarat i el càlcul a partir de les dades comprovades d'activitat i nombre de treballadors.

El fet que la Generalitat de Catalunya no reintegrés l'import no executat a 31.12.2021 no pressuposa cap incompliment del RDL 5/2021, ja que va aplicar allò previst a l'article 4.1.b: “retenir els fons necessaris per fer front als pagaments que eventualment es puguin derivar de l'estimació dels recursos en via administrativa interposats contra resolucions denegatòries.” L'import que es va retenir va ser la diferència entre el pressupost assignat a Catalunya (993.282.410,00 euros) i l'import atorgat fins el 31.12.2021 (841.301.892,62 euros). Per tant, 151.980.517,38 euros.

El motiu de la retenció va ser atendre les estimacions derivades de recursos d'alçada en tràmit. L'interventor general de la Generalitat de Catalunya va emetre el certificat de no reintegrament dels fons el 30.12.2021, d'acord amb l'informe de l'òrgan resolutori, i el va trametre a l'Estat per complir amb l'article 4.1.b esmentat. Això sense cap objecció per part de l'Estat.

Posteriorment, EMT va certificar l'import atorgat fins el 30.6.2022 de 855.815.665,00 euros i la IG va certificar el reintegrament a l'Estat la diferència fins al pressupost assignat a Catalunya, de 137.466.745,00 euros.

En qualsevol cas, a l'empra de l'article 4 esmentat, la Generalitat va certificar l'execució a 31.12.2021 i a 30.6.2022, alhora que ECO, mitjançant la Intervenció General, va fer les gestions necessàries com a òrgan responsable de la interlocució amb l'Estat.

A més, mentre continuï la gestió dels ajuts a la solvència empresarial, d'acord amb la disposició addicional setanta-setena de la Llei de pressupostos generals de l'estat per a l'any 2023, la Generalitat certificarà l'import executat cada any, amb l'objectiu que l'Estat compensi els pagaments fets amb recursos propis d'EMT. Així, el febrer 2023 va certificar l'import atorgat fins el 31.12.2022 i el febrer de 2024 ha certificat l'import atorgat fins el 31.12.2023.

ECO i EMT posem a disposició de la Sindicatura de Comptes de Catalunya els certificats emesos si considera necessari consultar-los.

Per altra banda, la redacció de la segona part de l'observació és imprecisa i pot donar lloc a interpretar que la Generalitat ha incomplert el que disposa el RDL 5/2021, cosa que no s'ajusta a la realitat.

Per tant,

- On diu “L’article 4.1.a del RDL 5/2021 disposa que amb anterioritat al 31 de desembre del 2021 s’havia de reintegrar al Tresor Públic la diferència entre l’import assignat a cada comunitat autònoma i l’import màxim derivat de les sol·licituds rebudes.”, proposo afegir-hi “, amb la possibilitat de retenir els fons necessaris per fer front als pagaments que eventualment es puguin derivar de l’estimació dels recursos en via administrativa interposats contra resolucions denegatòries.”
- On diu “El DET no va reintegrar al Tresor Públic cap import a 31 de desembre del 2021.”, proposo que digui “En aplicació de l’article 4.1.b, el DET no va reintegrar al Tresor Públic cap import a 31.12.2021, atès que podia retenir l’import necessari per atendre els atorgaments derivats de l’estimació de recursos fins el 30.6.2022, com estableix la lletra c) del mateix article.”
- Atès que on diu “La Sindicatura no ha pogut valorar l’import a reintegrar, ja que en el formulari de sol·licitud dels ajuts no constava l’import de l’ajut sol·licitat” el concepte d’import sol·licitat és imprecís, proposo que digui “L’import no executat a 31.12.2021 va ser de 151.980.517,38 euros, el qual és la diferència entre el pressupost assignat a Catalunya (993.282.410,00 euros) i l’import atorgat fins el 31.12.2021 (841.301.892,62 euros).”

3.7. Conclusió 2.2.9, relativa als terminis de resolució de diverses sol·licituds atorgades.

En 4 de les 6 resolucions parcials d’atorgament de la primera convocatòria d’ajuts, el període de resolució va superar els 3 mesos a comptar des de l’endemà de la publicació de la convocatòria, estipulat en l’apartat 11.3 de les bases reguladores.

La base 6 de les bases reguladores de les tres convocatòries estableix el següent:

“6.2 El termini màxim per emetre i notificar la resolució és de tres mesos, comptats des de la data de publicació de la convocatòria corresponent, llevat que la mateixa convocatòria estableixi un termini inferior. Si, transcorregut aquest termini, no s’hagués dictat i notificat una resolució expressa, s’entén desestimada per silenci administratiu, d’acord amb el que preveuen l’article 54.2.e) de la Llei 26/2010, de 3 d’agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya (DOGC núm. 5686, de 5.8.2010) i l’article 25 de la Llei 38/2003, de 17 de novembre (BOE núm. 276, de 18.11.2003).”

Tot i així, d’acord amb l’article 53.1 de la Llei 26/2010, del 3 d’agost, de règim jurídic i de procediment de les administracions públiques de Catalunya “les administracions públiques catalanes estan obligades a dictar una resolució expressa en tots els procediments i a notificar-la siguin els que siguin la forma i el mitjà d’iniciació.” Així ho estableix, també la Llei 39/2013, d’1 d’octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques. A més, l’article 24.3.b d’aquesta mateixa norma estableix que “en els casos de desestimació per silenci administratiu, la resolució expressa posterior al venciment del termini l’ha d’adoptar l’Administració sense cap vinculació al sentit del silenci.”

D'acord amb això, totes les resolucions dictades més enllà dels 3 mesos establerts a la base 6.2 s'ajusten a dret.

Per tant, proposo afegir el text següent al final de l'observació: "Tot i així, totes les resolucions d'atorgament dictades s'ajusten a dret i compleixen els terminis d'atorgament fixats pel RDL 5/2021, els quals eren excepcionalment ajustats atès el context i el volum de sol·licituds a gestionar."

4. AL·LEGACIONS A LES RECOMANACIONS

4.1. Recomanació 3.1.1, relativa a la millora de les memòries d'avaluació d'impacte i justificatives del projecte de bases reguladores dels ajuts.

El DET hauria de millorar les memòries d'avaluació d'impacte i justificatives del projecte de bases reguladores dels ajuts incloent-hi l'anàlisi de la situació, els objectius, la població objectiu, l'impacte esperat i la quantificació econòmica, com també el sistema de seguiment i avaluació. És molt important que s'utilitzi informació quantitativa al màxim nivell de detall per poder dissenyar millor les convocatòries, arribar a la població objectiu i millorar la situació que es pretén abordar.

Com a context d'aquesta recomanació, em remeto a l'explicació de la conclusió 2.2.3 anterior. Fonamentalment, el contingut de les memòries estava limitat i determinat per les condicions excepcionals de tramitació dels ajuts, la urgència i la seva naturalesa. Alhora que reunien les condicions mínimes per ser fiscalitzades favorablement i permetre la publicació de les ordres de bases.

En global, les unitats d'EMT vetllen perquè les memòries de tramitació de les ordres de bases tinguin el contingut adequat.

Si la convocatòria hagués estat més estudiada i dissenyada inicialment probablement s'haurien hagut de fer menys canvis en les condicions establertes en la primera convocatòria. Els canvis de condicions en les convocatòries afavoreix l'existència de possibles beneficiaris que no hagin presentat la sol·licitud per desconèixement o confusió sobre la vigència dels requisits i condicions.

El marc normatiu fonamental dels ajuts a la solvència empresarial neix amb el RDL 5/2021, el qual estableix les condicions detallades de tramitació. Per tant, la Generalitat i les altres administracions públiques de l'Estat han executat els ajuts sense ser-ne els promotors.

L'Estat ha modificat el RDL 5/2021 mitjançant el Reial decret llei 6/2021, de 20 d'abril, pel qual s'adopten mesures complementàries de suport a empreses i autònoms afectats per la pandèmia de la COVID-19 i, posteriorment, el Reial decret llei 17/2021, de 14 de setembre, de mesures urgents per mitigar l'impacte de l'escalada de preus del gas natural als mercats minoristes de gas i electricitat. Per tant, la Generalitat ha hagut de traslladar aquests canvis a les convocatòries per aplicació de normes amb rang de llei, en una tramitació d'uns ajuts que han esdevingut urgents i excepcionals des del principi.

Els requisits i les obligacions es mantenen, en general, a les tres convocatòries. Les diferències són, principalment, la flexibilització del requisit de pertànyer a qualsevol CNAE a la segona i la tercera convocatòries respecte de la primera i l'ampliació i flexibilització dels criteris d'elegibilitat dels deutes i els costos subvencionables a la tercera convocatòria.

Quant a l'efecte del desconeixement o la confusió dels requisits i les condicions en les sol·licituds, és rellevant reiterar que els canvis entre les diferents convocatòries s'han fet per aplicar les modificacions del RDL 5/2021. Alhora que la Generalitat ha fet difusió de les diferents convocatòries pels canals habituals.

Finalment, cal destacar que amb cada convocatòria ha augmentat l'import executat.

4.2. Recomanació 3.1.2, relativa a la implementació de mesures necessàries per gestionar els ajuts directament des del Tramitador d'ajuts i subvencions (TAIS).

Els responsables del TAIS haurien d'implementar les mesures necessàries perquè fos possible gestionar directament des del tramitador futures subvencions amb un volum rellevant de sol·licituds, fet que ajudaria a simplificar la gestió i el control de les subvencions, i disminuiria el tractament de processos manuals i el risc d'errades.

EMT no té cap competència sobre la gestió o la configuració del Tramitador d'ajuts i subvencions (TAIS), el qual és responsabilitat d'ECO, mitjançant la IG.

En general, TAIS permet gestionar convocatòries amb un volum elevat de sol·licituds. Per tant, aquest no ha estat el motiu pel qual la gestió dels ajuts a la solvència empresarial va començar de manera alternativa pel formulari web, d'acord amb l'exposat a l'al·legació de la conclusió 2.2.4.

4.3. Recomanació 3.1.4, relativa a l'agilització de l'aplicació del procediment d'execució del pla de verificació.

El DET hauria d'agilitar els procediments d'execució del pla de verificació ja que és un element de control rellevant en aquests ajuts en què s'utilitza la declaració responsable i la presentació d'un compte justificatiu sense aportació de justificants de despesa. L'agilització del procediment pot evitar exhaurir els terminis de prescripció per a la revocació i, si escau, el reintegrament dels fons rebuts pels beneficiaris de l'ajut.

EMT és conscient dels terminis d'aprovació i execució del pla de verificació i actualment està treballant per tal d'agilitzar-ne la gestió. Tot i així, cal tenir en compte la capacitat limitada de l'equip a l'hora de realitzar tasques de manera simultània, així com a l'existència de tasques de gestió de caràcter urgent, com la resolució de recursos administratius, conclusió de procediments de revocació, etc. Aquests condicionants han impedit completar l'execució del pla de verificació.

En qualsevol cas, és oportú tenir en compte que “el termini de prescripció del dret de la Generalitat a la revocació i, si escau, al rescabament dels fons rebuts pels beneficiaris de subvencions és de quatre anys”, d’acord amb l’article 100.4 del Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya, aprovat el Decret legislatiu 3/2022, de 24 de desembre. En concret, les possibles revocacions derivades del pla de verificació no prescriuran fins a finals de l’any 2025, termini en el qual EMT preveu haver finalitzat tots els procediments.

Adicionalment, convé apuntar que el pla de verificació és una eina que permet un control a posteriori i és raonable executar-lo una vegada hagin finalitzat la resta de procediments ja iniciats i amb caducitats associades, on els interessos de les persones beneficiàries hi estan directament afectats.

4.4. Recomanació 3.1.5, relativa a l’establiment del requisit que les persones jurídiques beneficiàries haguessin presentat els comptes anuals en el Registre Mercantil.

Per a futures convocatòries el DET hauria d’establir com a requisit que les persones jurídiques beneficiàries haguessin presentat els comptes anuals en el Registre Mercantil i incloure en el model del formulari de sol·licitud de l’ajut l’import de l’ajut que el beneficiari ha de sol·licitar.

Aquesta recomanació no és aplicable als ajuts a la solvència empresarial, fonamentalment per dos motius.

Per una banda, perquè els va establir l’Estat de manera extraordinària i, per tant, no hi ha cap previsió que es repeteixin en el temps.

Per l’altra, amb relació a incloure l’import de l’ajut sol·licitat al formulari de sol·licitud, perquè l’import a atorgar està determinat pel descens del volum d’activitat de 2020 respecte de 2019 i pel nombre de treballadors. Dades que comprova l’Administració, mitjançant el conveni signat per la Generalitat de Catalunya, el Ministeri d’Hisenda i l’AEAT. En aquest càlcul, l’import del deute declarat a la sol·licitud actua, exclusivament, com a límit i esdevé l’import sol·licitat per analogia.

Per tot l’exposat,

Sol·licito que tingueu per presentat aquest escrit i valoreu l’oportunitat d’actualitzar l’informe de fiscalització d’acord amb les alegacions exposades.

Barcelona, 29 de febrer de 2024

Conseller d’Empresa i Treball

6.2. TRACTAMENT DE LES AL·LEGACIONS

Les al·legacions formulades han estat analitzades i valorades per la Sindicatura de Comptes.

Com a conseqüència de les al·legacions 2.1 i 2.2 presentades, s'han modificat les conclusions generals 1 i 3, i un paràgraf de l'apartat 4.1.3 del projecte d'informe, segons s'indica en les notes al peu de les pàgines corresponents.

La resta del text del projecte d'informe no s'ha alterat perquè s'entén que les al·legacions trameses són explicacions que confirmen la situació descrita inicialment o perquè no es comparteixen els judicis que s'hi exposen.

APROVACIÓ DE L'INFORME

Certifico que a Barcelona, el 12 de març del 2024, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, presidit pel síndic major, Miquel Salazar Canalda, amb l'assistència dels síndics Anna Tarrach Colls, Manel Rodríguez Tió, Llum Rodríguez Rodríguez, M. Àngels Cabasés Piqué, Ferran Roquer i Padrosa i Josep Viñas i Xifra, i de la secretària general de la Sindicatura, Marta Junquera i Bernal, actuant com a ponent el síndic major, Miquel Salazar Canalda, amb deliberació prèvia s'acorda aprovar l'informe de fiscalització 2/2024, relatiu als ajuts extraordinaris directes de suport a la solvència empresarial en resposta a la pandèmia de la covid-19.

I, perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquesta certificació, amb el vistiplau del síndic major.

La secretària general

Vist i plau,

El síndic major

